Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $5.50 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $6.00
Metams

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

Prašome visų "Laisvės" skaitytojų gaut nors po vieną naują skaitytoją savo dienraščiui.

No. 4 LAISVĖS ANTRAŠAS: 427 LORIMER STREET Telefonas: Stagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Pirmadienis, Sausio (January) 6, 1941 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXI. Dienraščio XXIII.

KRISLAI

Dvarų palociai poilsiui.
Laisvė jiems, kalėjimas jam.
Vistiek rugiapjūtė.
Vėl pešasi.
Kaip jie tvarko.
Rašo A. Bimba

Iš Kauno praneša sekamą:

"Profsąjungų Centro Biuras darbininkų ir jų šeimų poilsio reikalams yra parinkęs dvidešimtį dvarų ir tikimąsi, kad ateinančią vasarą į juos jau bus galima pasiųsti atostogauti darbo žmones. Tiems reikalams tikimąsi gauti šiuos dvarus: Kauno apskrityje—Lapių (buv. Merkio), Pagermanių, Labūnavos ir Santakos dvarus; Panevėžio apskr. — Padubysio, Pamiškės ir Jotainių dvarus; Zarasų apskr. — Skinų dvarą, Kretingos apskr. —Pavelsių dvarą, Utenos apskr. — Bijuntiškio dv., Telšių apksr. Upynos dv., Trakų apkričio—Lentvario, Vokės, Baltosios Vokės ir Užutakio dvarus, Vilkaviškio apskr.—Paežerių fv., Raseinių apskr. — Pagrižuvės dv., Šiaulių apskr. —Varputėnų dv., Žagarės ir Berženų dvarus."

Lietuvos priešų spauda tokių žinių iš Lietuvos visai netalpina.

Sausio 3 dieną pasirodė dvi tokios žinios:

Buffalietis jaunuolis, tik 15 metų amžiaus, Jack Swanson, Louisiana valstijoje nuteistas trims metams kalėjiman už pavogimą vieno obuolio.

New Yorke išlaisvinti, paleisti be bausmės penki "Krikščioniškojo Fronto" vadai, kurie apginklavimui savo narių pavogė iš kariuomenės arsenalo šautuvų ir revolverių.

Mūsų gi Konstitucija sako, kad visi piliečiai yra lygūs prieš įstatymus.

Nereikia įsivaizdinti, kad šis karas smarkiai nuskriaus Anglijos kapitalistus. Jiems ir karas yra rugiapjūtė. Palyginus su 1939 metais, 1940 metais jų pelnai buvo didesni vienu šimtu milionų dolerių!

Amerikos Wall Stryto bankierių dividendai 1940 metais buvo trim šimtais milionų dolerių didesni.

Broliai lovestoniečiai vėl niaujasi. Mačiau spaudoje, kad iš jų "Independent Labor League" pabėgo Bertram D. Wolfe, buvusis Lovestono dešinė ranka. Jis nebesutinkąs su Lygos karine programa.

Toje sudžiūvusioje renegatų sektutėje vaina nepasibaigia.

Brooklyno S.L.A. 38 kuopoje "trejanka" išmetė iš vietos gabią ir nuoširdžią protokolų sekretorę S. Sasną. Jos vieton pastatė sklokos čyfą St. Strazdą, kaipo didelį S.L.A. "patriotą." Bet, pasirodo, kad Strazdas susispendavęs, duoklių neužsimokėjęs.

Įdomu ir tas, kad kuopos susirinkime, žmonės pasakoja, finansų sekretorei Sasnai menševikai nedavė balso nei paaiškinti, kad Strazdas susispendavęs.

Šitaip šitiem žmonėm terūpi S.L.A. reikalai.

New Yorke yra susiorganizavus Pabaltijos žmonių Kultūrinė Taryba. Vasario 8 dieną ji ruošia grąžų koncertą. Ten pasirodys rinktinos lietuvių, suomių, estų ir latvių meninės spėkos.

O kodėl nieko nesigirdėt apie panašų bruzdėjimą kituose miestuose? Kodėl tyli Chicaga? Juk ten berods žmonių yra visų virš paminėtų keturių tautų.

Lai ši pastaba bus paraginimas draugams didmiesčiuose susisiekti su suomiais, estais ir latviais ir pradėti kultūrinį bendradarbiavimą.

Štai kaip "krinta" laisvos Lietuvos pramoninė gamyba. Iš Kauno praneša:

"Kauno Audiniai" pagal pristatytą Vietinės pramonės liaudies komisariatui mėnesio gamybos planą, turėjo kasdien pagaminti po 6,300 metrų audinių. Socialistinės varžybos Spalių Revoliucijos 23-ms metinėms atžymėti truko 22 dienas. Per tas dienas fabrikas turėjo duoti 138,600 m. audinių, o davė 146, 7.7 m. arba 8.017,7 m. daugiau, negu numatyta plane.—"Neries" liejykla pagal spalių mėn. gamybos planą turėjo pagaminti 260,000 kg. dirbinių, bet darbininkai pagamino apie 375,000 kg. t. y., 115,000 kg. arba 44% daugiau nustatytos normos.—Spižo liejykla "Vilijampolė" per spalių mėn. turėjo pagaminti 43,000 kg. dirbinių, o pagamino apie 68,000 kg., pakeldama darbo našumą apie 58%. Vielos fabrikas "Liviela" turėjo pagaminti 200,000 kg. dirbinių, pagamino apie 375,000 kg. arba 31% daugiau nustatyto plano."

Prezidentas Įsakė Statyt 200 Prekinių Laivų, Gal Karui

Rooseveltas Neatsako, ar Tie Laivai Bus Perleidžiami Anglijai

Washington. — Prezidentas Rooseveltas pareiškė spaudos atstovams, jog turi būt pastatyta 200 naujų prekinių laivų už 300 iki 350 milionų dolerių. Laikraštininkai užklausė, ar bent dalis tų laivų bus perleista Anglijai. Prezidentas nieko į šį klausimą neatsakė.

Laikraščių atstovai primena, jog Amerikos valdžia su panašia paskuba dabar pradeda daugmeniškai statydint prekinius laivus, kaip praeitame pasauliniame kare.

Visos stambesnės tų laivų dalis bus pagamintos fabrikuose ir suvežtos į laivastatyklas sudėt jas krūvon į laivus.

Panaujint senąsias, apleistas laivastatyklas skiriama 35 milionai dolerių iš šalies iždo. Manoma, jog taip, be kitko, būsianti panaujinta ir Philadelphijos laivastatykla Hog Islande.

Trys Metai Kalėt Vaikui Už Obuolio Pavogimą

Buffalo, N. Y. — Čia gimęs John Swanson, 15 metų amžiaus, tapo nuteistas Louisianos valstijoj kalėti trejus metus už tai, kad jis pavogė obuolį. Jo draugai iš Buffalo atsikreipė į Louisianos vyriausybę su nurodymu, kad berniukas perjaunas taip bausti. Louisianos generalis prokuroras todėl pareikalavo pristatyt berniuko metriką; sakė, jeigu pasirodys, kad jis jaunesnis kaip 17 metų, tai bus paleistas.

Jo gimimo liudijimas, jau pasiųstas į Louisianą, rodo, jog berniukas gimė 1925 m. kovo 21 d.

Vokiečių kariai maršuoja Bucharesto (Rumunijos sostinės) gatvėmis, kuomet karalius Mikas ir jo dvariškiai juos stebi.

Graikai Paėmę 500 Italų; Radę 200 Jų Sušalusių Urve

Graikai Praneša:

Athenai. — Nuolatinė žiauri kova tebesiaučia tarp graikų ir italų Tepelini-Klisura srityje Albanijoje. Daugiau italų tankų veikia prieš graikus.

Anglų orlaiviai padegė eilę stambių namų Elbasane, taip pat italų kareivines tame mieste.

Graikai paėmė į nelaisvę dar 500 italų tarp Berato ir Klisuros; persigrūmė per Viosa upę į vakarus nuo Tepelini.

Graikai rado 200 sušalusių italų viename kalnų urve, kur buvo įrengta italų ligoninė sužeistiem.

Centraliniame Albanijos fronte graikai pralaužė italų apsigynimo liniją.

Bulgarijos Karalius Vyksta pas Hitlerį

Sofija, Bulgarija. — Neoficialiai, bet patikimai pranešama, jog bulgarų karalius Boris saus. 4 d. išvažiavo Vokietijon tartis su Hitleriu.

Bulgarijos sostinėje Sofijoje daroma lažybos (betai), kaip 7 prieš 3, kad bulgarų valdžia eis išvien su Vokietija.

Sako, Bulgarija Jau Susitarus su Vokietija

Belgrad, Jugoslavija. — Tarp diplomatų ir politikų čia pasklido kalbos, jog Bulgarijos valdžia jau pasirašė sutartį su Vokietija praleist vokiečių kariuomenę per Bulgariją prieš Graikiją.

Turkija labiau mobilizuojasi.

Mirė Harry Gannes

New York. — Mirė Harry Gannes, užsieninis Daily Workerio redaktorius, 40 metų amžiaus. po 15 mėnesių ligos. Buvo ne tik puikus laikraštininkas, bet ir komunistinis darbininkų organizuotojas.

ANGLAI PADIRBO TARIAMĄ "STALINO PAREIŠKIMĄ"

Maskva. — Valdiška Sovietų žinių agentūra Tass saus. 3 d. pasmerkė, kaipo "pliką išmislą", pranešimą užsieninėje spaudoje, būk Sovietų spauda paskelbus J. Stalino pareiškimą naujų metų dienoj, kur, girdi, jis nagrinėjęs tarptautinę padėtį.

Užsienių spauda teigė, būk tas "pareiškimas" buvęs išspaudintas "Pravdoje," Sovietų Komunistų Partijos organe, ir kai kuriuose kituose sovietiniuose laikraščiuose.

Ką Skelbė Išmislas apie "Stalino Pareiškimą"

Gandus apie naujametinį "Stalino pareiškimą" visų pirma paskleidė valdiškas Anglijos radio. Tas radio teigė, būk Stalinas sakęs, kad Sovietų šaliai gręsiąs karinis užpuolimas ir todėl "mes turime būt gatavai pasiruošę ir nepalikt jokios progos mirtiniems mūsų priešams užklupt mus iš netyčių."

Vokiečiai Albanijoj

Graikai Praneša:

Athenai. — Jau atvyko į Albaniją kiek vokiečių kariuomenės su tankais prieš graikus. Vokiečiai atsiuntė ir savo orlaivių. Bet graikai vis grumiasi pirmyn viduriniėje fronto dalyje ir pajūriu, linkui Valonos uosto.

Negavo Airių Protesto

Berlin. — Vokiečių vyriausybė sako, jog Airija dar neatsiuntė jokio protesto dėl to, kad buvo iš oro bombarduojami airių miestai. — Vokiečiai tvirtina, kad patys anglai airius bombardavę.

Berlin. — Vokiečių spauda tvirtina, kad jie išvien su italais kovosią prieš Angliją iki galo.

Vokiečiai Užginčija, kad Jie Bombardavę Airių Respubliką

Airijos Protestas:

Dublin. — Airių Respublikos valdžia užprotestavo Vokietijai, kad jos orlaiviai keliais atvejais per tris dienas bombardavo Dubliną ir ir kitus Airijos miestus. Sako, jog bombų skeveldros rodo, kad jos vokiškos. Airija reikalauja pilno atlyginimo. Stato barikadas ir siunčia kariuomenę į tokias vietas, kur vokiečiai galėtų mėgint įsiveržt į Airiją.

Tai Anglų Bombos, Sako Vokiečiai

Berlin. — Vokiečių valdžios atstovas pareiškė, kad jų orlaiviai nebombardavo Airijos, ir jeigu Airijoj buvo rastos oro bombos, tai "jas numetė anglai."

Patys Anglai Bombardavę Airiją, Tvirtina Italai

Roma. — "Suprantama, jog tai Anglijos orlaiviai bombardavo Airiją; tuomi Anglija stengiasi įstumt Airiją į karą" prieš Vokietiją ir Italiją, kaip rašo italų laikraščiai.

ANGLŲ ORLAIVIAI PUOLĖ VOKIETIJĄ 1,233 SYKIUS

Berlin. — Vokiečiai pripažįsta, jog nuo birželio 24 d. iki šiol anglų orlaiviai bombardavo Vokietiją 1,233 kartus. Bet sako, tiktai devyniolikoje sykių anglai iš oro bombardavo karinius vokiečių punktus, o 584 atvejais degino ir ardė paprastus namus. Per 630 atvejų, girdi, anglų lakūnų bombos buvo numestos į atvirus laukus. Tuo tarpu vokiečiai nušovę 279 anglų orlaivius iš tų, kurie buvo atskridę Vokietijon.

London, saus. 5. — **Anglų orlaiviai per kelias valandas, jau trečiu atveju, taip bombardavo Bremeną, kad miestas atrodo kaip nuolatinis gaisras.**

Nauji Dieso Komisijos Sumanymai Prieš Progresyvius

Reikalauja Uždaryt Kom. Partiją ir Kt. Pažangias Organizacijas; Atimt Nužiūrimiems Ateiviams Pilietybės Popieras iki 10 Metų; Didint Bausmes už Pasportų Ydas

Washington. — Naujai Jungtinių Valstijų kongreso sesijai Dieso tyrinėjimų kongresinė komisija įnešė sekamus sumanymus:

Uždaryt visokias politines organizacijas "esančias kontrolėje bet kurios svetimos valdžios." Šis įnešimas atkreiptas ne tik prieš Amerikos Komunistų Partiją, bet prieš tuzinus įvairių pažangių organizacijų, kaip sako Daily Workerio korespondentas iš Washingtono.

Kitas Dieso komisijos sumanymas — išmest iš "visų šalies apsigynimo darbų" visus tokius žmones, kurie "bet kada buvo bei dabar yra veikėjai" bile organizacijoj, kuri priklauso nuo "svetimos šalies kontrolės". Šičia nužiūrima Dieso pasimojimas ir prieš pažangias unijas.

Dieso komisija reikalauja išleist įstatymą, pagal kurį būtų galima atimt iš ateivių pilietybės popieras iki 10 metų nuo jų gavimo; visiškai uždraust Amerikon ateivybę iš tų kraštų, kurie atsisako priimt atgal deportuojamus jų išeivius, ir pakeist pasportų įstatymą taip, kad už bet kokius netikrus pareiškimus dėlei pasportų gavimo žmonės būtų baudžiami ne per trijų metų laikotarpį, bet per 7 metų laikotarpį.

Naujosios Dalybos demokratai Dieso komisijoj taipgi parėmė tuos sumanymus.

Anglai Jau Įsibriovę į Bardią, Libijoj

Anglų Pranešimas:

Cairo, Egiptas. — Australiečiai-anglai sukriušino pusę lanko italų fortų apie Bardią, prieplaukos miestelį Libijoj; paėmė dar 3,000 italų į nelaisvę ir kai kur jau įžengė į patį miestelį. Diena pirmiau anglai ten suėmė 5,000 italų karių.

Anglų karo laivynas įnirtusiai bombardavo Bardią ir, sakoma, sudaužė jos kanuolių baterejas. Anglų laivai paleido 600 tonų šovinių į Bardią. Kartu ją bombardavo anglų orlaiviai ir sausumos artilerija. Anglų-australiečių oficieriai teigia, kad likusieji Bardioj apie 10,000 italų turės pasiduot arba bus iššudyti.

Taikos Maršuotojai

Washington. — Jau atmaršavo 100 delegatų nuo darbo unijų ir kitų organizacijų reikalaujant, kad kongresas atmestų Roosevelto planus paramos Anglijai; sako, tie planai įveltų Ameriką į karą.

London. — Vokiečių orlaiviai per 12 valandų degino ir ardė Bristolį, anglų prieplaukos miestą; daug nuostolių padarė.

ORAS. — Šalta, giedra.

Anglai Paėmę į Nelaisvę 5,000 Italų Karių Bardioje

Anglai Praneša:

Cairo, Egiptas. — Anglai-australiečiai su skaitlingais tankais šturmavo italus Bardioj, prieplaukos miestelyj, Libijoj, ir pralaužė išlaukinę italų apsigynimo liniją.

Per tris savaites anglai paėmė į nelaisvę 5,000 italų karių iš 20,000, kurie gynėsi Bardioj.

Praeitą savaitę anglų orlaiviai bombomis padegė italų lėktuvų stovyklą, sandėlius ir kitus pastatus Bardioj.

Chungking, Chinija. — Skaičiuojama, jog iki šiol chinai užmušė bei sužeidė 1,800,000 japonų karių.

Asmeniškas Roosevelto Paslas Anglijai

Washington. — Prezid. Rooseveltas siunčia Anglijon artimiausią savo politinį draugą Harry L. Hopkinsą kaip savo asmenišką atstovą. Hopkins taipgi arčiausias asmeniškas prezidento draugas ir kelis mėnesius gyveno Baltajame Rūme.

Daily Worker sako: Hopkins keliaus į Angliją su slaptais prez. Roosevelto planais žadančiais karinę paramą Anglijai.

New Yorko World-Telegram teigia, jog Hopkinso "misija" turės "didesnę svarbą negu kongreso komisijos, valstybės ministeris ir būsimas ambasadorius Anglijai, sudėjus visus juos krūvon."

3 Bilionai Anglijai

Washington. — Teigiama, jog prezidentas Rooseveltas rengiasi sudaryt valdišką korporaciją, kuri skolintų Anglijai orlaivių, ginklų ir kitų karo reikmenų už 3 bilionus dolerių.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
every day, except Sunday
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. Stagg 2-3878
President . . . . . Jos. Kairys
Secretary-Treasurer . . . J. Gasiunas
Editor . . . . . Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., per year	$6.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.25
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$5.50
Canada and Brazil, six months	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Jono Valeskio Palikimas "Laisvei"

Prieš žiemos šventes "Laisvė" gavo sekamo turinio laiškelį:

"Gruodžio 12 d., 1940.

"Gerbiamoji Redakcija!

"Čionai prisiunčiu čekį sumoje 200 dolerių 'Laisvės' naudai. Tai pinigai palikti velionies **Jono Valeskio.** Mirdamas, velionis Valeskis paliko man vieną šėrą savo biznio. Mes buvome keturi šėrininkai. Praėjo pora metų ir visi formalumai valstijoje tapo užbaigti. Velionis buvo Komunistų Partijos narys, tai Komunistų Partijai paliko 3,000 dolerių, o likusį savo turtą išdalino šėrininkams. Čionai telpa trumpa atskaita Jono palikimo. Aš gavau 6,000 dolerių. Mūsų dviem studentams—800 dol. 'Laisvei" 200 dol... Aš ir mano žmona ir mūsų studentai tariame: Amžinos atminties tam brangiajam idejos draugui už tokią paramą mūsų vaikams.

"Podraug prisiunčiame šešius dolerius: $5.50 bus už 'Laisvės' pren., o 50 centų—auka.

"Draugiškai,
"S. Umbrasas."

Du šimtai dolerių, kuriuos d. Umbrasas prisiuntė yra palikti per ilgus metus skaičiusio "Laisvę" Jono Valeskio. Jonas Valeskis buvo biznyje — turėjo dirbtuvėlę Portland, Oregone. Beveik kas metai jis atvykdavo į New Yorką biznio reikalais. Visuomet užeidavo į "Laisvę", visuomet draugiškai su juo tekdavo pasikalbėti. Visuomet jis paaukodavo "Laisvei" keletą dolerių. Mirdamas, velionis Valeskis taipgi neužmiršo mūsų spaudos, neužmiršo savo mylimo dienraščio!

Tai gražus pavyzdys kitiems darbo žmonėms!

Tebūva amžina atmintis velioniui Jonui Valeskiui!

Keistas Teisėtumas

Penki "Krikščionių Fronto" teroristai, kadaise taip triukšmingai suimti ir atiduoti teismui, tapo išleist. Prieš juos kaltinimai, mat, panaikinti.

Atsimename, kada šitie kaltinamieji "krikščionys" buvo suimti, kiek tuomet p. Hooveris ir kiti džiaugėsi, sakydami, kad jie suradę teroristus, kurie turėjo "sandėlius" ginklų terorui, valdžios nuvertimui.

Bet ilgainiui visoki prieš juos kaltinimai slūgo ir taip ątslūgo, kad visiškai sutirpo.

Kodėl?

Todėl, kad už šitų "krikščionių frontininkų" nugarų stovėjo "dideli" ir įtakingi žmonės. Todėl, kad šitie "krikščionių frontininkai" buvo ir tebėra įtakoje fašistų ir veikė su fašistų žinia.

Padarykite mažą palyginimą: komunistas Browderis už nieką tapo nusmerktas keturiems metams kalėti. Na, o fašistiniai teroristai paleidžiami!

Amatų Mokymasis Naujoje Lietuvoje

Tuojau, kai Lietuvoje įsikūrė tarybinė vyriausybė, to krašto žmonės užsidegė dideliu entuziazmu mokytis: mokytis amatų, mokytis profesijų, mokytis meno srityje. Mat, nemokamas dabar yra Lietuvoje mokslas. Durys į mokyklą atdaros visiems. Todėl neįstabu, kad žmonės, ypačiai jaunimas, siekiasi mokslo. Štai, paskaitykime Eltos pranešimą apie pasiekimus amatų mokymo srityje Lietuvoje:

"Ligi 1940 m. birželio 15 d. Specialinio mokslo departmento žinioje veikė šios valstybinės mokslo įstaigos: 1 technikos mokykla, 9 berniukų amatų mokyklos, 2 mišrios amatų ir 4 mišrios prekybos mokyklos, viso 17 specialinių mokyklų su 4,510 mokiniais. Be to veikė eilė privatinių mokyklų su 1,729 mokiniais. Dabar jau veikia: 2 technikos mokyklos, 1 vakarinis skyrius prie technikos mokyklos darbininkams, 27 amatų mokyklos ir 4 prekybos mokyklos. Visose jose mokosi 9,642 mokiniai, o pridėjus vakariniame skyriuje besimokančius darbininkus ir paskutiniu laiku suorganizuotų amatų mokyklų mokinius jų skaičius pasiekia 10,000. Nuo lapkričio 15 d. atidaryta visa eilė statybos darbininkų bei tarnautojų trumpalaikių kursų statybos trestui specialistams paruošti. Vilniuje, Kaune nustatyta mokyti šių šakų: dailidžių, mūro, stalių, skardos, krosnių, teraco, betono, armatūros ir tinko. Be to, Kaune ir Vilniuje organizuojami dešimtininkų ir brigadierių kursai. Panašių kursų numatyta įsteigti Panevėžyje, Šiauliuose, Kėdainiuose, Biržuose, Ukmergėje, Tauragėje, Marijampolėje ir kitur. Ateinančiais mokslo metais numatyta pastatydinti Kauno technikos mokyklos dirbtuves, Kauno antrajai amatų mokyklai rūmus, Aleksote, kurie kainuos apie 2 milijonus litų, Marijampolėje amatų mokyklos rūmus, baigti Vilniaus technikumo rūmų statybą, pastatyti Alytaus amatų mokyklos rūmus, Kauno septintosios amatų mokyklos rūmus perstatyti ir baigti Kauno komercijos mokyklos rūmus."

Nežino, Kieno! . . .

Šiuos žodžius rašant, Airijos respublika yra bombarduojama. Jau kelintas sykis sėjamos ant jos iš oro bombos. Deja, pranešimai iš Dublino skelbia, kad Airijos vyriausybė dar vis nežinanti, kas jos teritoriją griauna, kas atakuoja!

Ar gi tai neįstabu? Jeigu ima net keletą dienų atspėti, kas ją iš oro bombomis terioja, tai galima suprasti, kokius Airija turi kaimynus! O jos kaimynai šiandien yra Anglija ir Vokietija. Vadinasi, abu Airijai kaimynai yra tolygūs, abiem ji nepasitiki, nes abieji yra imperijalistiški kaimynai.

Nesenai aplankiusi Kaliforniją audra nemažai padarė nuostolių žmonėms: suardė daug namų. Paveiksle matome vieną tokių namų.

Amerikos indijonai griežtai protestuoja prieš valdžią, kuri verčia juos registruotis podraug su ateiviais nepiliečiais. (Reikia žinoti, kad Amerikos indijonai yra patys pirmieji šio krašto gyventojai, bet tie iš jų, kurie neišsiima pilietinių popierų, tebeskaitomi nepiliečiais). Buffalo mieste (N. Y.) indijonai surūšė pikietą su iškabomis, ant kurių sakė: "Mes nevertėme pirmuosius ateivius (pilgrimus) nusiimti savo pirštų fotografijas, kuomet jie atvyko į mūsų gimtąją Ameriką."

Laiškai iš Dzūkijos

Pereitomis dienomis gavo laišką P. Barnauskas nuo draugo, iš Veismūnų kaimo, Merkinės valsčiaus. Apart asmeniškų dalykų, minimas draugas Al. Gužas rašo:

Lapkričio septintą ir aštuntą dieną, 1940 m., Merkinėje įvyko didelės iškilmės. Tai buvo atžymėjimas Sovietų Sąjungos proletarinės revoliucijos! Įsivaizdink tiktai! Tūkstančiai kaimiečių ir šiaip įvairių amatininkų ir darbininkų demonstravome Merkinės miestelyj, išdidžiai plevėsuodami raudonas vėliavas! Kas tai galėjo pasakyti, kad taip greitai šis Dzūkijos vargdienių miestelis matys tokią minią žmonių ir dar su darbininkų ženklais rankose—raudonos vėliavos su kūjais ir pjautuvais! Išnyko carų barzdotos galvos ir visokie karališki ženklai. Mes turime savo tvarką, savo ženklus!

Iškilmėse taipgi margavo ir plevėsavo įvairiausi obalsiai!

Kaimiečiai, dabar, esant rudeniui, skubam, baigiame laukų darbus; visi pilni entuziazmo, kad dirbame sau, o ne kam kitam. Ruošiame dirvas ateinančiam pavasariui ir mes pilni pasitikėjimo, kad mūsų šalis bus apsaugota Raudonosios Armijos nuo visokių išlaukinių pavojų.

Netikėkite Amerikos lietuviai jokiems fašistiniams gaivalams, kurie įvairiausius paskalus skleidžia ir niekina mūsų šalį.

Užsibaigė pas mus buržuazinė santvarka, pasibaigė pas mus laikas, kad vieni kitus išnaudotų!

Pasikeitė pas mus valdininkai! Buvę ponai nuėjo šunims šėko pjauti. Dabar užėmė atsakomingas vietas buvę vargdieniai, kurie neturėjo iš aukštybių jokių protekcijų.

Pavyzdžiui, iš Makniūnų dvaro Vincas Sakalauskas, jaunuolis, buvo pavyzdingas ir susipratęs, nuo vaikystės pradėjo veikti komunistinį darbą. Būdavo net nuo namiškių slėpdamasis dalindavo kaimynams ir pažįstamiems komunistinę literatūrą. Vėliaus, kiek galėdamas, organizavo jaunimą; buvo aplinkui žinomas kaipo teisingas ir pavyzdingas vaikinas. Bet 1934 m. mūsų Sakalauską piktos valios ir tamsūs būdami kaimynai įskundžia jį policijai. Policija areštuoja, kaipo kurstytoją nuversti valdžią. Po ilgo tardymo Merkinės policijos nuovadijoj, tapo vėliau perduotas Alovės, o iš Alovės—buvo perduotas Alytaus policijai ir visur buvo įvairiais ir žiauriais būdais tardomas. Buvo reikalauta, kad išduotų kitus draugus ir jų veikimą, bet draugas Sakalauskas buvo stiprios valios, jokių daugiau draugų neišdavė.

Ir po tokių ilgų tardymų Sakalauskas buvo perduotas teismui; tada tapo nuteistas aštuoniems metams sunkių darbų kalėjiman!

Draugas Sakalauskas atkalėjo tris metus ir dešimts mėnesių iki Lietuva pasiliuosavo iš fašistų vergijos jungo. Išlaisvintas Sakalauskas, tuojau buvo pakviestas prie atsakomingo darbo: Merkinės rajono žemės parceliavimo komisijos pirmininku. Jis tame darbe ėjo sąžiningai savo pareigas. Todėl pasibaigus žemės reformai, Sakalauskas paskirtas Merkinės milicijos viršininku. Ir tas pareigas Sakalauskas atlieka gana tinkamai!

O beje, Vladas Ulčinskas, prie Smetonos laikų rašinėdavęs retkarčiais "Lietuvos Ūkininkui" ir kai kuriems atrodęs esąs gana kairus berniokas, bet dabar pasirodė, kad kai kurie turėjome klaidą—Vladas paliko liaudies išdaviku! Susekta, kad slaptai dirba fašistų naudai.

Prisiųskite, drauge Petrai, mums kokių laikraščių. Juk Jūs žinote, kad dabar tokie laikraščiai, kaip "Laisvė" ar jai panašūs pas mus laisvai galima skaityt; arba knygos, apie kurias pirmiau ir sapnuot būtų buvę baisu—dabar laisvai galima jas skaityti, šviestis. Bandykit, drauge, prisiųsti. Mes, jaunimas, žiemos laiku galėtume pasiskaityti amerikoniškos literatūros.

Baigdamas, siunčiu geriausius linkėjimus iš Dzūkijos Jūsų visam laikraščio "Laisvės" personalui!

Alfonsas Gužas.

Veismūnai.

Spalio 8 d. 1940 m.

Atvirai Kalbant

Vaikščiojantis Sapnas

Nors aš neturiu "laimės" perskaityti kožną "Tėvynės" laidą, bet mano kaimynas tankiai man ją užfundina, tai tenka su tuom laikraščiu susipažinti ir dabartiniu laiku. Andai atėjęs pas mane kaimynas ir vogtinai šypsodamasis įterpė: "Na, Vinčki, ar dar tu neklaupi prieš gyvąjį Jėzų ir ar nebėgi dar į girias melstis prie jo?"

"Tai kas su tavim, kaimynėl — blūdiji, sapnuodamas vaikščioji ar senobinės bakaraškės prisiputęs esi?"

"Šia," šastelėjo jis man "Tėvynę" ir dadėjo: "Jei tavo frentas, brolis Jurgelionis, atsiklaupęs prieš gyvąjį Jėzų šaukiasi ratunko ir liepia visiems klauptis, tai tu būk nors tuom Farizeušu, kuris padėjo kryžių Jėzui nešti."

Perskaitęs tą brolio Jurgelionio madlitvą prie gyvojo Jėzaus, pamislinau, — ach, koks nelaimingas tas vyras, kuris moteries planetoj yra gimęs ir, gyvenimo pakaitai atėjus, pradeda pats su savim nesusikalbėti, pats savęs nepažinti. Dabar žingeidu būtų žinoti tik tiek: Kaip tas gyvasis Jėzus bus kryžiavojamas, tai ką brolis Jurgelionis pasirinks sau už antrą latrą, kaboti po to Jėzaus dešinės?

Gal būčiau dar skaitęs tą "Tėvynės" kalėdinį numerį ir toliau, bet nė iš šio, nė iš to sužavėjo mane angliška dainelė:

Did you ever see a dream walking?
Well, I did.
Did you ever see a dream talking?
Well, I did.

Su Naujais Metais

Su šiais Naujais Metais visa šios planetos žmonija įžengia į prisiartinančių audrų, perkūnijų, viesulų, ciklonų ir žemės drebėjimo metus. Skirtumas tik tame, kad ta taip skaudžiai žmoniją plakanti rykštė nebus gamtos nelaimė ar dievo rūstybė, bet paties žmogaus išgalvota, paties žmogaus rankomis padirbta — kruviniausio žudymo, griovimo ir deginimo spėka.

Kol milijonai darbo žmonių ir kiti milijonai darbininkių motinų sūnų nesupras, kad taika randasi jų rankose, kad jie yra pasaulio valdonai, tol mes būsime bejėgiai prieš tą beprotišką žmonių žudymą ir visa ko naikinimą kovon išstoti. Vienok, neturime nuleisti rankų, kaip neprivalome ir manyti, kad mes esame tik sliekai, po tos milžiniškos jėgos padu.

Mes privalome pasitikti tą katastrofą vieningai, didvyriškai, drąsiai ir su ta viltimi, kad už tų audringų debesių, baisių perkūnijų, viesulų bei ciklonų — randasi viską gaivinanti saulė ir giedras pavasario dangus.

Senas Vincas.

Būsią Išlavinama po 1,000 Lakūnų per Mėnesį Amerikos Oro Laivynui

Washington. — Amerikos laivyno orlaivinis skyrius ketina rudeniop išlavint po 800 naujų lakūnų per mėnesį, o paskui jau po 1,000 kas mėnesį. Spėja, kad vidutiniai reikės septynių mėnesių laiko kiekvienam baigt lavybą.

Petain Pavarė Nepatinkamus Vokiečiam Ministerius

Berlin, saus. 3. — Francijos valdžios galva maršalas Petain pavarė du savo ministerius, kuriuos vokiečiai kritikavo.

Gaukite "Laisvei" naujų skaitytojų

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas:

Gerb. Redakcija: Aš gavau L.L.D. knygą "Istorija" ir jau pradėjau smarkiai skaityti. Bet ant puslapio 97-to užėjau sakinį, ant kurio suklupau. Tas sakinys skamba:

"Už empiriokriticizmo gnoseologiškos scholastikos negalima nematyti partijų kovos filosofijoj, kovos, kuri galų gale išreiškia dabartinės visuomenės priešiškų klasių tendenciją ir ideologiją."

Aš visai nesuprantu tų pradžioje sakinio pirmų trijų žodžių: "empiriokriticizmo gnoseologiškos scholastikos." O neturiu žodyno, kur galėčiau patirti jų reikšmę. Gal tamstos paaiškinsite? Dėkui.

Skaitytojas.

Atsakymas:

Pirmutinis žodis susideda iš dviejų žodžių: "empirio" ir "kriticizmas". Žinote, ką reiškia kriticizmas, tai yra, kritika, kritikavimas. Gi žodis "empirio" pareina iš graikų kalbos ir reiškia patyrimą, išorės pasaulio supratimą iš paprastų gyvenimo sąlygų, o ne iš moksliškai paremto tyrinėjimo.

Taigi, "empiriokriticizmas" reiškia filosofišką kritikavimą, paremtą ne moksliškų tyrinėjimu, bet paprastu pastebėjimu, asmens patyrimu ir t.t.

Žodis "gnoseologiškos" pareina nuo graikiško žodžio "gnosis", kuris reiškia pažinimą, sugebėjimą pažinti daiktus tam tikru pojučių organu, pavyzdžiui, akimis matant. "Gnoseologija" yra filosofijos šaka, kuri tyrinėja pažinimo ribas ir sąlygas.

O žodis "scholastika" reiškia tą teologiją ir filosofiją, kuri buvo dėstoma vidurinių amžių mokyklose, kur būk esanti paremta "sveiku protu." Tai irgi yra graikų kalbos žodis.

Po 1905 metų revoliucijos tūli rusai rašytojai, prisidengę marksizmu, stengėsi marksizmą sukaneveikti, suteršti. Tam jie panaudojo visokias klaidingas filosofijas, visokią kritiką, paremtą vėjais, visokias gudrybes, paremtas vidurinių amžių klaidingomis filosofijomis. Leninas juos visus begailestingai kritikavo ir pliekė savo garsioje knygoje "Materializmas ir Empiriokriticizmas." Jis nurodė, kad šita neva kritika, paremta neva patyrimu, o ne gilių moksliškų tyrinėjimu, yra apgavystė.

Jis tame sakinyje ir sako, kad už tų visokių kritikų, visokių klaidingų filosofijų gludi partinės kovos filosofijoje. Partijos atstovauja tam tikras klases. Valdančiųjų klasių partijoms rūpi marksizmą išromyti, sukaneveikti ir sunaikinti. Gi darbininkų partijai, kaip bolševikų partijai, turi rūpėt ir rūpi marksizmą apginti, paversti galingu darbininkų klasės įrankiu prieš išnaudotojus ir pavergėjus.

Lietuviai Atgaleiviai Jau tik "Lietuviškos Kilmės Piliečiai"

J. Baltrušaitis

Pasaulyje, mums matant, ėmė skelbti: "Lietuva pateko į nelaisvę; duokite aukų, mes jos nepriklausomybę atsteigsime!"

Amerika — turtingiausia šalis; joje daugiausia ubagų! Tik bilionieriai fabrikantai ne ubagai: jie lupte išlupa pinigus iš darbininkų puslėtų delnų. Kas lieka delnuose, tai eilių eilės visokių inteligentiškų ubagų iškaulija visokių labdarybių naudai. Juo "demokratijos" reakcija aršesnė, tuo aukų kaulijimas didesnis ir drąsesnis. Tas dvigubai pažemina laisvus piliečius. Kiek iš tavęs pinigų iškaulija, tiek tu jautiesi žemesnis; kiek esi žemesnis, tiek labdarybė tave dar pažemina. Kapitalistų santvarka vadinasi "amžina" tik dėl to, kad milijonai darbo žmonių blaškosi iš vieno krašto į kitą tarpe "velnio ir giliosios juros"—tarpe skurdaus darbo ir labdarybės.

Todėl dabar ir mūsiškiai "lietuviškos kilmės" inteligentai, trijų sriovių buržujukai, susidėję į bendrą frontą, plačiai atidarė net tris naujus fondus atėmimui Lietuvos iš lietuvių žmonių ir sugrąžinimui į lietuviško fašizmo nagus.

Labdarybė, labdarybė ir da sykį labdarybė! Šalis turtingiausia, ubagai drąsiausi. Jie amerikoniškai drąsūs iškaulyti iš žmonių pinigus. Bet amerikoniškuose "idealuose" — demokratinių ir pilietinių laisvių klausimuose jie tikri bailiai —cowards.

Jie bėga prie multi-milionierių reakcionierių ir bernauja jiem daugiau, negu tie pageidauja; dirba reakciją pašėlesnę, negu tie didieji reakcionieriai. Juk tai jie ant demokratiškosios liaudies karia "šunis," "šunelius," "penktakojus" — tiktai tie mūsų bailiai žurnalistai, provokatoriai yra atstatę dantis praryti ir išspjauti, — anot jų pačių **"išvemti"** laisvės draugus, tie dvasiškai susisukę bendram lizde trejopi atgaleiviai ir obskurantai — tamsybės apaštalai!

Jie mažina lietuvių tautą, skelbdami, kad pažangieji lietuviai, darbininkų išsiliuosavimo idejos draugai, esą visai ne lietuviai, o tik kacapai, burliokai, rusai; kad lietuvių laikraščiai "Vilnis," "Laisvė", tai ne lietuvių, bet rusų, lietuviškai kalbančių.

Jie nesisarmatina taip plepėti. Man už juos sarmata. Juk tai, mažiausiai sakant, yra neišmintingas plepėjimas. Kad karčiamoj ar kliube būtų toks plepalas, tai būtų atleistina. Bet karčiamose ir kliubuose taip nešneka. Net tie patys redaktoriai ir žurnalistai čia tokių nesąmonių nepareiškia. Tik laikraščiuose jie taip plepa. Va, tai dėl to sarmata. **Sarmata, kad laikraščiai, — didžiausias mūs kultūros ženklas, — paversti į didžiausio nekultūriškumo ir obskurantizmo įnagius!**

Tokiu būdu jie žemina visos lietuvių visuomenės kultūriškumą. O nekultūriška tauta šioj gadynėje yra visur niekinama, net ir tauta nevadinama.

Mūsų atgaleiviai buržujai - propagandistai ir jų nauji draugai socialistai — tie išgamos — iki šiol skelbėsi esą vienatiniais lietuviais; lietuviai komunistai jiems visai jau ne lietuviai. Bet dabar jau jie patys pradeda mesti lietuvių vardą, o vadintis tik lietuviškos kilmės piliečiais.

Ne šiandien tai prasidėjo dvasiškai, idejomis, ką jau šiame straipsnyje esu parodęs. Bet niekad pirmiau "oficiališkai" jie nebuvo taip pasiskelbę. **Dabar jie per savo lietuviškos "valdžios" gerklę apsiskelbė ne lietuviais, tik lietuviškos kilmės piliečiais Amerikoje.**

Štai tas oficiališkas paskelbimas, su parašu: "P. Žadeikis, Nepriklausomos Lietuvos atstovas."

Prašydamas kalėdinių "duosnių" aukų lietuviškiems hitlerininkams Vokietijoje, buvusiems Lietuvos valdonams, — na, ir jų "atstovams", P. Žadeikis rašo:

"Lietuvą ištikusi nelaimė mums, lietuviškos kilmės laisviems piliečiams, uždeda daug pareigų. Dėl to neišsigąskime, bet atlikinėkime jas tvarkingai vieną po kitos. Šiandien, Kalėdų švenčių, Naujų Metų ir žiemos sunkumų akivaizdoje, pirmoji mūsų visų pareiga tebūna artimo meilės moralinė pareiga: sušelpkime duosniai visus, pašalpos reikalingus, svetur atsidurusius mūsų tautiečius...

Rimtai patarnausime didžiųjų tautinių darbų programai...

Nuoširdžiai Jūsų,
P. Žadeikis,
Nepriklausomos
Liet. Atstovas."

Tai yra ištrauka iš atsišaukimo, tilpusio visuose begėdiškai lietuviškuose laikraščiuose, kurie užsispyrę sumažinti lietuvių skaičių, išmetant iš lietuvių tautos visus pažangius darbininkus ir komunistus.

Žodžiai "lietuviškos kilmės" nepripuolamai čionai pavartota. Tų begėdiškų lietuvių "valdžia," ponas P. Žadeikis, visgi yra iki geroko laipsnio realistas, žino, kaip yra "valdiniai" apsisprendę dvasiškai ir morališkai, tai jisai taip į juos ir atsišaukia. Bet jisai jau ir save prie jų prisiskaito. Kol Lietuva nepriklausė Tarybų Sąjungai, bet priklausė tiktai Lietuvos slėgikams, turčiams lietuviams ir lenkams, tolei Žadeikis vadinosi Lietuvos ministru, ne atstovu. Dabar jisai neturi Lietuvos valstybės savo rankose nė trupučio, išskyrus "Pasiuntinybės namą" Washingtone ir "sušaldytą fondą", ką Amerikos valdžia taip maloniai šaltį užleido. Jisai, sakydamas: "mums lietuviškos kilmės laisviems piliečiams"... duoda mums suprasti, kad jis jau prisidėjęs prie mūsiškių ponelių, kurie vadinasi "lietuviškos kilmės", tai yra šiek tiek lietuviško kraujo turinčiais, bet ne lietuviais... Išrodo, kad Žadeikis tuomi paskelbia savo norą pasidaryti Amerikos piliečiu. Jo draugas generalinis konsulas **J. Budrys** jau ryškiau, galima sakyti, **aktuališkai** pareiškė tokį savo norą, būtent, prisidėjo prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje. Kol jisai buvo tikru, teisėtu Lietuvos generaliniu konsulu, tol nesidėjo prie S.L.A.

Kuomet dabartinis S.L.A. sekretorius Vinikas tarnavo Lietuvos pasiuntinybėje Washingtone, buvo netekęs Amerikos pilietybės. Paskui netekęs tos diplomatinės "foreigneriškos" tarnybos, norėdamas tapti Amerikos piliečiu, turėjo išsiimt pirmas ir antras Amerikos pilietiškas popieras, kaip ateivys. Prisidėjo prie S.L.A. kuopos, pareikšdamas, kad jis jau vėl pasidaręs Amerikos piliečiu. Jis liko nominuotas į S.L.A. viršininkus ir liko išrinktas. Tada kilo skandalas, kad tai įvyko melagingu keliu, nes jis dar nebuvo tada piliečiu, antrųjų popierių neturėjo. Bet valdytojai S.L.A. buvo jam draugingi—toks tokį pažino ir į svečius pavadino.

S.L.A. yra toks įstatymas, kad į viršininkus tegali būt renkamas tik Amerikos pilietis, ir yra tokia dvasia, kad kiekvienas narys, gyvenąs šioje šalyje, privalo tapti piliečiu. Taigi "Lietuvos Generalinis Konsulas" Budrys tą dvasią jau priėmė; reiškia, jau jisai **dvasioje nėra Lietuvos piliečiu.**

Tai yra nuoseklu. Carinės Rusijos atstovai, konsulai tuoj darėsi Amerikos piliečiais, kaip tik alijantams ir Amerikai pradėjo nesisekti kampanija prieš Sovietus. Štai faktai: Pittsburgho konsulato buvusis sekretorius Paul Jenko 1925 metais pas mane atėjo su spaudos reikalais, kaipo "insurance" agentas. "Vot, to sudba: ja byl sekretariom konsulata, a teper čto s menia," —pareiškė jisai su dvasios pakilimu. Jis jau tada buvo Amerikos piliečiu, jei neklystu. Pora metų vėliau K. Stravinskas savo krautuvėje supažindino mane su buvusiu caro pittsburghiniu konsulu, taipgi apdraudos agentu. Tas irgi jau buvo Amerikos pilietis.

Kiek buvo numanoma, cariniai atstovai Amerikoje pradėjo išsiimti pirmas Amerikos pilietybės popieras neilgai laukus po Kerenskio valdžios pabėgimo, ar po caro žuvimo. Todėl visai tinka "į cūgą", kad Lietuvos buvusieji atstovai krypsta-linksta į Amerikos pilietybės pusę po pabėgimo Lietuvos fašistų valdžios! Mes, seni piliečiai, mielai juos priimsime į šitą didžiulę demokratijos šeimyną. Tik linkime (1) vadintis Amerikos lietuviais (ne "lietuviškos kilmės" žmonėmis) ir (2) mesti fašizmą į "rubish'ių" patvorį!

Čikagos Universiteto mokslininkai naudoja balionus moksliniams tyrimams.

Philadelphia, Pa.

Svarbus Susirinkimas

Pastaruoju laiku mūsų organizacijų veikla lyg apsistojo dėlei einamo "Laisvės" vajaus, mažai kas yra veikiama. Vienok organizacinės pareigos atliekamos, kas liečia mūsų bendrus-svarbius reikalus. Pasaulyj daug kas pasikeitė, daug kas įvyko ir dar daug kas įvyks, pasikeis mūsų dabartiniam gyvenime, jei dar turėsime progą pagyventi. Dabartiniu laikotarpiu yra svarbu gyventi, ypatingai laikotarpiu antro imperialistinio karo, kuris pasirengęs laikinai išgelbėti supuvusį, bekrinkantį kapitalizmą. Iš vienos pusės, svarbus gyventi laikotarpis, kuomet socializmas ima viršų, plečiasi.

Šiandien Sovietų Sąjungos diplomatija už taiką, prieš karą, už socializmą, prieš kapitalizmą, lošia itin svarbų vaidmenį ateities pergalėj. Ar tai ne smagu tatai permatyti kiekvienam klasiniai susipratusiam asmeniui, dalyvaujančiam klasių kovoje už socializmo pergalę? Ar ne smagu atsižvelgti mums visiems į tuos ilgus metus, kuriuos mes visi tiek daug dirbom, geidėm, galvojom, kad dar mums gyviems esant tas viskas išsipildytų?

Draugės ir draugai, ne veltui mes dirbom ir ne veltui mes dabar dirbam ir dirbsim. Apeliuoju į jus, draugės ir draugai, philadelphiečiai, suglausti savo eiles šioj mūsų tradicijiniŏ judėjimo sostapilėj ir darbuotis.

Ateinantį sekmadienį, sausio 5 d. yra šaukiamas visų mūsų organizacijų kuopų visuotinas, metinis susirinkimas. Susirinkimas prasidės 2-rą val. po pietų, 735 Fairmount Ave. Visi organizacijų nariai bandykim dalyvauti ir vienas kitą paraginti. Mes turime aptarti, išdiskusuoti daug svarbių reikalų, būtent: "Laisvės" bankietą ir pikniką; LLD 25-tą jubilėjinį parengimą; prakalbų rengimą; teatralio veikalo perstatymą ir kitas kampanijas. Daug žmonių bereikalingai iš anksto nusigandę reakcijos kilimo. Dar nėra taip blogai. Pažangesnės unijos kovoja, daug organizacijų veda kovą prieš įvėlimą Amerikos į karą, prieš suvaržymą civilių laisvių. Argi verta trauktis nuo šio svarbaus darbo? Tęskime savo darbą su visais savo šeimos nariais..

Reporteris.

Athenai, saus. 3. — Anglų orlaiviai sekmingai bombardavo karinį italų centrą Elbasana, Albanijoj, 30 mylių nuo Tiranos, albanų sostinės.

Easton, Pa.

Prakalbos Priešų Laisvos Lietuvos

Gruodžio 29 d. Lietuvių parapijos salėj buvo surengtos prakalbos, su tikslu, kad išniekinus dabartinės laisvos Lietuvos valdžią. Publikos prisirinko apie 150 ypatų. Kalbėtojas dar nebuvo atvažiavęs, tai vietinis kunigas F. Garmus, kuris šias prakalbas surengė, citavo kokius tai laikraščius, gautus nuo Smetonos pabėgėlių "per beržyną į Berlyną," neva faktus skaitė ir šėtoniškai šaipėsi, nuduodamas labai kytru prieš savo parapijines davatkas. Jam keista atrodė, kad lietuviai darbininkai bežemiai gauna dykai po kelius hektarus žemės.

Jam sukant savo katarinką, ot ir kalbėtojas ateina, gerai suvėlavęs. Iš pažiūros matai, kad tai ponas, ir ne bile kokis. Kunigas karštai jį sveikina, ir nuvelka nuo jo puošnią europiškos mados futrą. Perstato publikai, kad tai yra advokatas nuo žemaitijos, Stasys Gabaliauskas, tiktai ką pribuvęs iš Lietuvos.

Chorui sugiedojus Lietuvos himną, ir dar porą dainelių, ponas Gabaliauskas pradėjo kalbėti. Bet jis pasirodė visai neiškalbus. Pradžia buvo be jokios temos. Pradėjo tūpčiot prieš kleboną, na, ir bučiuot trispalvę vėliavą, o gerai apsidairęs, kaip zuikis iš po ežios, pradėjo bažytis, kad jis ne tas pabėgėlis smetonininkas, bet toks jau geras demokratas, kaip kad ir jūs, amerikonai! Sakė, kad Smetonos jis nekentė, kuris ant jo labai supyko. Bet kas tam gali tikėti?

Vėliaus pradėjo niekint Sovietų Rusijos tvarką ir jų vadą draugą Staliną. Ypač šmeižė atžygiavusius raudonarmiečius į Lietuvą. Tai sena nudėvėta pasakėlė, tiktai aklos brostvininkės davatkos galėjo tam tikėt. Justas Paleckis su savo komisarais esąs visai negalingas, bet koks ten Šneideris Kaune su savo "žydukais" visą Lietuvą ir komisarus valdąs. Taipgi pasigyrė, kad jo mamytė turi ūkę, ir samdo du bernus ir tris mergas, tai kai jis parvažiuodavęs su savo automobilium pas mamytę, tai žemaitiškai su jais iš vieno bliūdo košę kabino. Ot koks kultūringas! O dabar jauniausioji tarnaitė esanti paskirta už komisarą ant ūkės. Tai jo mamytė jaučiasi kaip šaltu vandeniu perpilta!

Publika pradėjo juoktis. Advokatas susinervavo, ir pareiškė, kad žemaičiai turi arklio galvas, nieko neprotauja. Čionais jau ir jis pats sau užsimovė arklio galvą!

Kiek balsiau pradėjo šaukt, kad Mizara ir Andriulis bolševikam parsidavė, bet Bimba aršiausias, jis jam tai kaulas gerklėj.

Kaip viską išsiplepėjo, tai pasakė, kad gražiuoju su laisvos Lietuvos bolševikais atsisveikinęs ir legališkai į Ameriką atvažiavęs. Matote, o dabar jis jiems plūdimais atsidėkavoja.

Labai agitavo už kokią ten tarybą, į kurią reikia mokėt po dolerį nuo galvos. Kadangi mažai kas skubinosi su doleriais, tai prašė, kad kas jam užduotų klausimus. Nekurie mūsiškiai draugai statė gerus klausimus, bet netvarkingoj formoj, o priedui viena kita davatkėlė eiptelėjo, tai advokatui buvo lengva išjuokti tokius klausimus. Vienas tautininkas klausė pas advokatą, kodėl prezidentas Smetona neiškorė visų bolševikų Lietuvoj. Klebonas jam paplojo delnais. Ot, kaip jis pildo dievo prisakymą "neužmušk."

Apsivedimai

Gruodžio 28 d. su bažnytinėm apeigom apsivedė panelė Bronislava Pareigiutė su Juozu Rinkūnu iš Bethlehem, Pa. Turėjo šaunią vestuvių puotą, kame dalyvavo apie 150 ypatų. Linkėjimai nuo visų jaunavedžiam, laimingo, ilgo amžiaus.

Ex-Parapijonas.

Lewiston ir Auburn, Maine

Naujų Metų pasitikimo proga Lietuvos Dukterų Pašalpinė Draugystė gruodžio 28 d., 1940 m. surengė Šv. Baltramiejaus svetainėje puikią vakarienę su maža programa. Programa buvo sekama: "Pasveikinimo daina", muzika buvo M. Petrausko; antras — duetas, "Patarimas", muzika Ig. Chužo, Algirdas Vaitonis ir Ignas Chužas; trečias — duetas, muzika A. Vanagaičio, Lidija Sabaliauskaitė ir Anna Baltrus-Allen. Smuiko solo— Anna Baltrus. Kvartetas, daina "Akių žvilgsniai," Anna Baltrus, Lidija Sabaliauskaitė, Algirdas Vaitonis, Ignas Chužas. Pianu akompanavo Ig. Chužas.

Programai pasibaigus, prasidėjo vakarienė, kurios publika godžiai laukė. Paskui, po gardžios gaspadinių prirengtos vakarienės ir visiems ligi noro prisisotinus, sekė šokiai iki vėlumos nakties. Ir pasilinkėję vienas kitam laimingų Naujų Metų, skirstėmės visi namoliai.

Beje, publikos prisirinko su visais vaikais apie šimtas keturias-dešimts.

Klaidos Atitaisymas

Mano tilpusioje korespondencijoje "Laisvės" No. 291, kurioje buvo rašyta apie LDS 45 kuopos 10 metų jubilėjaus vakarienę, per neapsižiūrėjimą buvo išleista padėkavonė bitininkui Končiui. Mat, draugas Končius paaukavo dvi kvortas medaus dėl mūsų vakarienės. Ir kuopa labai širdingai dėkoja bitininkui Končiui už dovaną.

A. Apšegienė.

SVARBIOS KNYGOS

● **KRIKŠČIONYBĖS TRAGIZMAS**

Parašė **Kun. Povilas Jakas.** Jis nurodo, kaip krikščionybė daro skerspaines progresui ir pažangai. 93 puslapių.

KAINA 50 CENTŲ

● **Lietuvių Kalbos Gramatika**

Parašė Kun. Dr. Jonas Starkus
Mariampolės Kolegijos Profesorius
KAINA $1.00

● **DINGUS ROŽYTĖ**

Parašė Pranulis
Gražių eilų kūrinys. Tik dabar išleido dienraštis "Laisvė."

PUSLAPIŲ 32, KAINA 15c.

"LAISVĖ"
427 Lorimer St. Brooklyn, N. Y.

Šešiolika Respublikų, Kurios Sudaro Sovietų Sąjungą

Nors jau pas mus buvo rašyta apie tai, kas ir kaip sudaro Tarybų Sąjungą, tačiau nebus pro šalį čia paduoti šį nuodugnesnį straipsnį, kad mūsų skaitytojas dar geriau galėtų įsidėmėti. Sov. Sąjungos priešai ir net tūli "atsilikę" draugai, kai jie kalba apie SSSR, dažnai vartoja žodį "Rusija." Tai, žinoma, yra neteisingas ir netikslus pavadinimas, kadangi Rusija yra tik viena iš 16-kos tarybinių respublikų. Šį rašinį imame iš "Valstiečių Laikraščio."—**"L." Red.**

Rusijos SFTR

Rusų Socialistinė Federacinė Tarybų Respublika didžiausia iš visų sąjunginių respublikų. Vakaruose užima šiaurę ir centralinę STSR dalį, rytuose (pradedant Altajum)—visą Tarybų teritoriją iki jos pietinių sienų—daugiau kaip 16.5 milij. kv. kilometrų. Į RSFTR sudėtį įeina 17 autonominių respublikų, 6 autonominės sritys ir 10 tautinių apylinkių.

RSFTR labai turtinga šalis. Daug gamtos gėrybių: miškų, derlingų laukų, upių ir 90 nuoš. visos STSR anglies, švino, cinko, nikelio, aukso, platinos ir kitų brangių metalų. Stalino penkmečių plano metu įkurta milžiniška pramonė. TSFTR turi didžiausius miestus. Rusų respublikoje socialistinė kultūra susilaukė aukščiausio laipsnio. Visuotinis mokslas—privalomas visiems. Tam tikslui įsteigta daugybė mokyklų, kuriose dėstoma gimtąja kalba.

Žemės ūkyje pasiekta ypatingų laimėjimų. Pavyzdžiui, per paskutiniuosius 30 metų iki revoliucijos Maskvos gubernijos apsėjamasis plotas buvo sumažėjęs 26.6 procentų ir pamestų žemių skaičius siekė 267.2 tūkstančių dešimtinių. Dabar Maskvos srities kolchozai ir sovchozai ne tik sudoroja senas ariamąsias žemes, bet ir padidino apsėjamuosius plotus 332 tūkstančiais ha naujos žemės ir išaugina joje kviečius, bulves, vaisius ir pašarines kultūras. Kviečių pasėliai, lyginant su 1913 metais, padidėjo 214 kartų.

RSFTR Maskvos sritis užima vadovaujamą vietą ekonominiame, politiniame ir kultūriniame gyvenime. Iš jos sklinda spinduliai į visas Tarybų Sąjungos puses.

Ukrainos TSR

Taip pat viena didžiausių Tarybų respublikų. Nuo Poliesės pelkių iki Juodosios jūros ir nuo Azovo jūros iki Karpatų. Jos sąstatan įeina 15 sričių su 443 tūkstančiais kv. kilometrų. Derlingiausia žemė. Jos gelmėse dideli ištekliai geležies rūdos, akmens anglių, manganco. Paskutiniais metais rasta visa eilė brangių metalų ir naftos. Iki Spalio revoliucijos Ukraina buvo kolonijos padėtyje. Jos gamtinius turtus caro laikais ukrainiečių liaudis negalėjo išnaudoti. Iš 41 milijono dešimtinių žemės 21,5 milijono dešimtinių, arba 52,5 procento, priklausė dvarininkams, kapitalistams, popams ir kulokams. Beveik trečdalis valstiečių ūkių neturėjo pasėlių, arba turėjo mažiau dešimtinės vienam kiemui. Iš tūkstančio kiemų 449 kiemai neturėjo jokio ūkiško inventoriaus. Dabar į kolchozus įsijungė 96,3% valstiečių ūkių, jų apsėjamasis plotas užima 99.7%. Tarybų Ukrainos laukuose dirba 87,200 traktorių, 28,900 kombainų, 46,700 sunkvežimių. Antrojo Staliniškojo penkmečio metu Ukrainos kolchozų piniginės pajamos padidėjo 3,9 kartus, o piniginės pajamos už darbo dieną—6 kartus.

Kolchozų su pajamomis nuo 500 tūkst. iki 1 milijono rublių 1934 m. buvo 24, 1938 m.—468; per 1 milijoną rublių pajamų 1934 m. gavo 6 kolchozai, 1938 m.—53.

1913 m. ėjo 172 laikraščiai ir tik vienas ukrainiečių kalba. Dabar eina 1,570, ukrainiečių kalba—922.

Gudijos TSR

Respublikos plotas 126,8 tūkstančiai kv. kilometrų. Daug upių, tinkančių plukdymui ir laivininkystei, daug žuvingų ežerų. Žemės gelmės turtingos iškasenomis. Gyvūnija ir augmenija įvairi. Bet neturtas, badas, tautinė priespauda per amžius lydėjo gudų liaudį. Pramonė buvo menka, žemės ūkis visai atsilikęs. Geriausios žemės priklausė dvarininkams, cerkvėms ir caro giminei. Jie turėjo 65% visos žemės, ir tik 35% valstiečiai. Valstiečiai bernavo ponams arba emigravo į Ameriką.

Lenino—Stalino partijos vadovybėje Gudijos STR greitai pasiekė laimėjimų ir virto žydinčia pramonės ir žemės ūkio socialistine respublika. Gudijos pramonės pajamos iš 100 milijonų rublių 1913 m. jau 1938 m. buvo išaugusi iki 2,023 milijonų rublių, t. y., padidėjusi 20 kartų. Vietoj šimtų tūkstančių smulkių ūkelių dabar respublika turi 9,665 stambius kolchozus ir 63 sovchozus. Žemės ūkio artelės stiprėja, kolchozininkai gyvena pasiturinčiai ir kultūringai. Iki Spalio revoliucijos keturi penktadaliai valstiečių buvo neraštingi. Dabar mokyklų tinklas apėmė visus miesto ir kaimo vaikus. 16 tūkstančių studentų mokosi 23 aukštose mokyklose.

Azerbaidžano TSR

Azerbaidžan—išvertus, reiškia "ugnies šalis". Šita respublika—turtingiausias naftos rajonas pasaulyje. Iki Spalio revoliucijos čia šeimininkavo apie 200 kapitalistinių, daugiausia užsienio firmų. Naftos pramonininkai groboniškai tuštino žemės gelmes ir eksploatavo gyventojus. Ant darbininkų kaulų išaugo "naftos miestas" Baku—stambiausias pramonės centras Užkaukazyje. Nekartą Azerbaidžano darbo liaudis su ginklu rankose buvo sukilusi prieš engėjus, bet caro valdžia kiekvieną sykį žiauriai malšino sukilimus. Per 20 metų iki nepažinimo pasikeitė Azerbaidžano veidas. Azerbaidžanas — pagrindinė Tarybų Sąjungos naftos bazė, pagaminanti tris kartus daugiau naftos, negu 1913 m. Be to, iš naujo sukurta geležies, chemijos, šilko, medvilnės, konservų ir kitokia pramonė. Kraštas nusėtas hidroelektros stočių tinklu.

Pramonei augant, išaugo ir žemės ūkis. Respublikos kolchozams Tarybų valdžia atidavė amžinai ir nemokamai valstiečiams naudotis 3,736 tūkstančius ha. geriausių žemių, suteikdama žemės ūkiui geriausią techniką. Kolchozuose ir sovchozuose dirba 5,883 traktoriai, 545 kombainai, 1,450 automobilių, tūkstančiai kitų mašinų. O prieš tai valstiečiai teturėjo tik 36 tūkstančius ha žemės ir buvo priversti dirbti dvarininkams ir chanams, gausiai laistydami prakaitu ir krauju turtingiausias ganyklas ir žemes.

Azerbaidžane mokyklų skaičius išaugo 35 kartus, negu prieš revoliuciją. Yra 14 universitetų, 93 technikos mokyklos, 18 mokslo institutų. Sukurta aukšta tautinė kultūra.

Gruzijos TSR

Gruzija—draugo Stalino tėvynė. Tuo jau daug pasakyta. Gruzija daugelio kitų vadų gimtinė. Palyginti nedidelis kraštas pasižymi gamtos ir klimato įvairumu. Snieguotos Kaukazo kalnų viršūnės, beveik nepraeinami tarpekliai, puikiausios alpiškos ir stepių ganyklos; žydintieji derlingi šlaitai ir turtingi miškai. Čia pat Juodosios jūros krantai, sraunios vandeningos upės, labai įvairi gyvūnija ir žemės turtai. Tačiau tik Tarybos valdant pasidarė įmanoma plačiai panaudoti šituos turtus.

Gruzijoje, kaip ir kitose mūsų šalyse, panaikintos eksploatatorių klasės ir įsikūnijo socializmas. Socialistinė pramonė yra vadovaujanti respublikos ūkio šaka. Gruzija apsupta plačiu elektros stočių žiedu. Elektros energija pasiekia pačius toliausius kaimus. Iki Spalio revoliucijos daugumas žemių buvo dvarininkų, cerkvių ir caro rankose. Nekuriose apskrityse bajorai turėjo devynias dešimtąsias patogios žemės. Vienas plūgas penkiolikai kiemų, viena žagrė trims ūkiams—štai koks buvo "techniškasis apsiginklavimas" Gruzijoje iki Tarybų valdžios. Dabar kolchozinę gamybą aptarnauja 54 mašinų traktorių stotys su 2,334 traktoriais ir 438 kombainais.

Gruzijos laukuose prinoksta beveik viso pasaulio augmenija. Tarybų gamtininkai sekmingai yra persodinę į Gruziją daug atmainų iš Ceilono, Kalifornijos, Indijos.

"Gruzija—tai vienas laimingiausių kampelių pasaulyje, pripildytas gamtos turtų ir, kas labai svarbu, pripildytas žmonių, kurių talentai spindi Gruzijoj, Užkaukazyje ir visoje Tarybų Sąjungoje," pasakė draugas Molotovas.

(Bus daugiau)

Scranton, Pa.

Manoma, kad Gudiškių Šeimos Tragiška Mirtis Įvykdyta per Motiną Jievą Gudiškienę

Kaip jau buvo seniau "Laisvėj" rašyta apie tragišką mirtį Jievos Gudiškienės, 75 m., ir jos dviejų sūnų John (Simon) 48 m. ir Igno 45 m., kurie rasti negyvi 16 d. gruodžio po Num. 602 Court St., dar vis eina tyrinėjimai. 27 d. gruodžio tapo atkastas šuo, kuris rastas negyvas ant porčių tik keturiom dienom prieš Gudiškių šeimos mirtį. Kadangi Gudiškiai laikė du šunis, tai labai mažai kreipta domės dėl vieno mirties. Ir navet nedavus miestui žinios, šuo tapo palaidotas jų pačių lote, kur duobkasio darbą atliko Ignas. Detektyvams puolė nuožiūra, kad ant šunies daryti bandymai, kas privertė ir šunelį išegzaminuoti. Vietinis gyvulių daktaras J. F. Lynett perskrodęs vidurius pripažino, kad ir šuo žuvęs nuo tų pačių "Cyanide" nuodų. Kadangi prasidėjo eiti kalbos, ir tos kalbos duoda patikrinimus, kad Jieva Gudiškienė kam tai sakius, kad ji kaip mirs, tai pasiims ir savo vaikus su savim. Todėl tyrinėtojų grupė, kur dalyvavo detektyvai, daktarai ir kitos aukštos sferos, atlaikė konferenciją (posėdį) 27 d. gruodžio ir padarė išvedimą, kad motina atlikus tą baisų darbą ir kad jau nelieka abejonės.

Bet tas jų nuosprendis visų neįtikina, ir randasi nuomonių, kad tai neteisingai primetama motinai tas baisus darbas. Tūli sako, kad jaunesnis sūnus Ignas gali būt atsakomingas. Mat, buvo didelis girtuoklis ir iš krautuvės nešė ką tik nustverdavo ir mainydavo ant degtinės, už ką motina ir vyresnis brolis jį labai bardavo, ir labai saugodavo kaip didelį vagį (bet namų vagį tai sunku išsaugoti) ir jis, Ignas, net kai kuriems skundėsi, "jie man pavydi, kad aš išsigeriu, nuo manęs viską slepia, išviliojo mano bonus, aš juodu kada nupoizysiu." O kad taip Ignas kalbėjo, tai yra taip pat liūdininkų. Tai kodėl jau suverst tik ant motinos visą kaltę, kuomet galėjo būti ir kitaip?

Reikia žinot, kad moterukės, kurios kalba, būk motina taip padarė, Gudiškienės ir pirmiau nekentė. Mat, tokių šeimų, kaip Gudiškiai buvo, mažai yra. Jie nebuvo progresyviai žmonės, progreso ne tik nerėmė savo centais, bet kur progą tik gaudavo, tai dar tyčiojosi, kaip tai: iš bedarbių demonstracijų, gegužinių apvaikščiojimų ir tam panašiai. Bet nebuvo nė bažnytiniai, jų nė vienas centas nenuėjo į kunigo kišenių, (kaip tūli sako, ant bažnyčios). Moterys taip pat piktinosi, kad ji savo vyrą palaidojo visai be bažnytinių apeigų ir praslinkus jau virš 12-kai metų po jo mirties, neužpirko nė vienų mišių. Todėl jų kalbos ir įrodymai, kad ji sakė, būk kaip ji mirs, tai ir vaikus pasiims, gali būt tik blogos valios žmonių darbas, ir gali būt tik teorija. Nes, kaip pirmiau minėjau, kad ir Ignas yra tam panašiai plepėjęs, o kad Ignas buvo blogas, tai to nieks neužginčys.

Todėl daugelis ir nesutinka su tų aukštų ypatų sprendimu, kad motina tą viską atlikus, nes galėjo būt ir kitaip. Buvo pasklydę kalbos, kada po karpetu rado pinigų $3,300 (trisdešimts tris šimtus), bet tos kalbos greit išnyko. Vėliau buvo paskelbta, kad jokių pinigų pas juos nerasta. Tas ir mažai tiesos turi, nes Gudiškiai turėdami tokį "biznį," iškeisdavo visokias bilas, tik niekas nematydavo, iš kurios vietos paimdavo, nes su bila nueidavo į kitą kambarį, o iš ten jau atsinešdavo iškeistas. Taip pat prieš jų mirtį, 14 d. gruodžio, "kostumieriai" sumokėjo daug pinigų, kurie gaudavo ant kredito, o tokių buvo daug, nes buvo biznio diena, šeštad. ir dar po "pėdžių." Tai sakymui, kad pas juos pinigų nerado, nesinori tikėt. Na, o jei nerado, tai ir neras, nes ieškotojai nėra žiopli.

T. D.

Klaidos Pataisymas

Mano rašytoj korespondencijoj, tilpusioj "Laisvės" No. 304 už gruodžio 27 d. apie misterišką tragediją Gudiškių šeimoje, įsiskverbė nemaloni klaida. Buvo parašyta, kad Seneckai vartojo jau 12-ką metų atgal mirusio **partnerio** Juozo Gudiškio pavardę. Vietoj partnerio, turėjo būt **patėvio.** Ir aš taip buvau parašęs, bet per redakcijos neapsižiūrėjimą tapo pakeista, ir tas vienas žodis padarė skirtingą reikšmę.

P. Šlekaitis.

Seattle, Wash.

Čia buvo sustreikavę lentų pjovyklos (sawmills) darbininkai. Reikalavo pakelt algas po 7½c į valandą ir vienos savaitės atostogų su užmokesčiu. Po kelių savaičių darbininkai priėmė darbdavių pasiūlymą ir sugrįžo atgal į darbą. Gavo pakelt algos po 5 centus į valandą ir vieną savaitę su užmokesčiu atostogų. Pirmiau paprastas darbininkas gaudavo po 62½c į valandą, o dabar gaus po 67½c į valandą. Tai reiškia, kad darbininkai laimėjo savo kovą.

Čia padaviau tik tų darbininkų algas, kurie gaudavo mažiausią užmokestį. Mechanikai gauna daug daugiau.

Bet dar 3 didžiausi "somiliai" vis streikuoja. Vienas Tacoma, vienas Everett ir vienas Snoqualmie, Wash.

Čia yra Boeing Aircraft Company, kur dirba apie 8 tūkstančiai darbininkų. Bet dabar dirbtuvę daug padidino, sako, kad apie vidurį 1941 metų dirbs toj dirbtuvėj 18,000 darbininkų.

Pradžioj 1940 metų padarydavo vieną lėktuvą į savaitę, o dabar pagamina vieną lėktuvą į dieną. Gaminami kariški lėktuvai. O apie vidurį 1941 m. padarys apie 6 lėktuvus į dieną. Ir dabar galėtų padaryti daugiau lėktuvų, bet vis yra trūkumų, tai trūksta inžinų, tai alumino, kuris prie lėktuvų yra labai reikalingas. Kaip pritrūksta medžiagos, tai atleidžia kelis šimtus darbininkų iš darbo. Dirba kokį mėnesį, o kokias 2 savaites būna be darbo. Bet kaip gauna medžiagą, tai ir vėl priima tuos darbininkus, arba kokie 10 gauna ir naujų įeit į tą dirbtuvę. Žmonės kaip tik gali pasidaryt sau pragyvenimą. Nors pilni vietiniai laikraščiai, kad čia darbai labai gerai eina, dirba lėktuvų išdirbystė dieną ir naktį.

Budavoja daug laivų dėl Anglijos, bet dar tas viskas tik kalbama. Kaip pradės tie darbai eit, tai jau gal bus ir karas pasibaigęs.

Kaip buvo bedarbių, taip ir yra. Nors ir reikalauja į tas vietas darbininkų, bet tik mechanikų, o paprastam darbininkui yra sunku darbą gaut.

Kaip nori prisirašyti prie unijos, tai unija nenori priimti. Sako, kad perdaug turi ir savo narių bedarbių.

Tai tokiu būdu paprastas darbininkas niekur negali gauti darbo, kadangi jis nemoka nieko, o mokytis nėra kur. O žmogus neužgimė mechanikas. Vis turėjo kur nors mokytis, kad ką išmokus.

O daug yra ir politikos tuose darbuose. Jeigu kas turi kokį pažįstamą boselį toj dirbtuvėj, tai tokiam yra lengva gaut darbo. Bet jeigu esi paprastas darbininkas ir neturi pažįstamo boselio, tai gali prietų dirbtuvių durų stovėt kožną dieną, nėra jokios progos gaut darbą. Politikieriai vis kiša savo draugus pirmyn.

S. G.

Paskilbusią Knygą

PATARIMAI VYRAMS APIE LYTIES DALYKUS

Dar galit pas mane gaut

Tai turininga D-ro Robinsono knyga apie svarbiausius lyties veiksnius ir lytinę higieną.

Kaina buvo $2.00; dabar parduodu už $1.00

Reikalavimus adresuokit:

J. BARKUS
46 Ten Eyck St.,
Brooklyn, N. Y.

BROOKLYN

LABOR LYCEUM

DARBININKŲ ĮSTAIGA

Salės dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais. Keturios bolių alleys.

Kainos Prieinamos

949-959 Willoughby Ave.

Tel.: STagg 2-3842

Garsinkite savo biznį dienraštyje "Laisvėje".

BINGHAMTON, N. Y.

LABAI LAUKIAMAS SVEČIAS

VYTAUTAS

BACEVIČIUS

Pasauliniai Garsus Pianistas-Kompozitorius

Koncertuos Binghamtone Penktadienį

Sausio-January 10, 1941

Jo Koncertas Bus

LIETUVIŲ SALĖJE

315—17 Clinton St., Binghamton, N. Y.

Prasidės lygiai 8-tą valandą vakaro

Iš anksto įsigykite įžangos bilietus, skaitlingai dalyvaukite lietuvio genijaus pianisto koncerte. Įžanga (su taksais) 55 centai

Užsakykite "Laisvę" į Lietuvą

Lietuvos žmonės labai mėgo skaityti "Laisvę," bet Smetonos valdžia "Laisvės" neįsileisdavo. Dabartinė valdžia sukriušino cenzūros retežius ir "Laisvė" jau eina į Lietuvą. Užrašykite ją savo draugams ir giminėms. "Laisvės" kaina į Lietuvą $8.00 metams, $4.00 pusei metų. Antrašą, kam užrašote, prašome rašyti sekamai:

Vardas .....

Paštas .....

Gatvė ar kaimas .....

Apskritys .....

Prašome aiškiai įrašyti antrašą į čia paduotą blankutę ir prisiųsti kartu su mokestim "Laisvės" Administracijai, 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

DIDIEJI "LAISVĖS"

PARENGIMAI

Prašome įsitėmyti šiuos dienraščio "Laisvės" Parengimus

BANKIETAS

Įvyks laike "Laisvės" bendrovės metinio suvažiavimo

Sausio 26 January

•

Pasamdyta dvi didelės salės, viena bankietui, kita šokiam.

CENTRAL PALACE

18 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.

•

GRAŽI KONCERTINĖ PROGRAMA

George Kazakevičiaus Orkestra Gros Šokiams

ĮŽANGA BANKIETUI $1.50

"LAISVĖS" BAZARAS 1941

Bus Penktadienį, Šeštadienį ir Sekmadienį

Vasario 14, 15 ir 16 Feb.

Prašome iš anksto pasirūpinti Bazarui dovanomis.

Laikrodininkas V. Kazlauskas pirmas davė bazarui dovaną — gražų laikrodį.

• •

BUS CENTRAL PALACE

18 MANHATTAN AVE. BROOKLYN, N. Y.

M. Gedvilas Apie Pasiektus ir Užbrėžtus Pasiekti Laimėjimus Lietuvoje

Kaunas. — Profsąjungų aktyvo susirinkime Kaune, lapkr. 24 d. Liaudies Komisarų Tarybos pirmininkas drg. M. Gedvilas pasakytoje kalboje be kt. pareiškė: "Mūsų 5 mėnesių praeitą kelią galima padalyti į kelius etapus. Per vieną tik trumpą etapą mes esam nuveikę daugiau, negu anksčiau buvo nuveikiama per ištisus dešimtmečius." Pirmas etapas — nuo birželio 15 d. iki sušaukimo Liaudies Seimo ir iki Lietuvos įstojimo į Tarybų Sąjungą; antras etapas — Liaudies Seimo nutarimų įgyvendinimo laikotarpis; trečiasis — per kurį Lietuvos Komunistų Partija (bolševikų) ir Vyriausybė pasistatė svarbiausiuoju uždaviniu kuo trumpiausiu laiku pasiekti tai, ką turi Tarybų žmogus, kad kuo greičiau įsijungus visomis arterijomis, visomis gyvenimo sritimis į Didžiosios Tarybų Sąjungos gyvenimą.

Eidami šiuo keliu mes jau žengiame vienus iš paskutinių žingsnių.

Lapkričio 23 d. Liaudies Komisarų Taryba priėmė tokius nutarimus: 1) Nuo š. m. lapkričio 10 d. padidinamas darbininkų ir tarnautojų atlyginimas vidutiniškai 20 nuošimčių. Be to Komisarų Taryba pasiūlė Liaudies Komisariatams per 1 mėnesį nustatyti visose pramonės įmonėse išdirbimo normas ir įvesti vienetinį atlyginimą už atliktą darbą. 2) Įvedamas visuotinis socialinis draudimas pagal TSRS įstatymus. 3) Įvedama nemokama medicinos pagalba visiems darbo žmonėms. 4) Panaikinami seni mokesčiai: darbo pajamų mokestis, biudžetui subalansuoti mokestis, butų mokestis, mokesčiai pensijų ir pašalpų fondui ir darbo rūmų mokestis. Jų vietoje įvedami nauji, žymiai žemesni mokesčiai, prisitaikant prie TSRS: darbo pajamų mokestis ir kultūros mokestis. 5) Patvirtintas prekių kainoraštis. 6) Įvedama Tarybų valiuta. Šiais nutarimais baigtas trečiasis socialistinės statybos etapas ir LTSR gyvenimo lygis sulygintas su visos Sąjungos lygiu. Visos eilės prekių kainos pakilo, bet žemės ūkio inventoriaus paliko tos pačios, o tokių pirmo pareikalavimo prekių, kaip žibalas, druska, degtukai, žymiai sumažintos. Sulyginus š. m. birželio 15 d. kainas ir uždarbius su tomis kainomis ir uždarbiais, kurie įvesti nuo š. m. lapkričio 25 d., išeina, kad darbininko uždarbis vidutiniškai padidėja 2.5 kartus, o pragyvenimo išlaidos pakilo vidutiniškai mažiau kaip 2 kartu. Tuo būdu galutinoje išvadoje pasikeitimai kainų ir uždarbių darbo žmogui nėra nuostolingi, bet pelningi. Bet jei paimsime dar nemokamą medicinos pagalbą, visuotiną socialinį draudimą, darbininkų vaikams nemokamą mokslą, — turėsime pripažinti, kad užbaigiant trečiąjį etapą, Lietuvos darbo žmogus laimėjo ir dargi daug laimėjo.

Įsijungus į visos Tarybų Sąjungos ekonominį gyvenimą, dar 1941 metais Lietuvos respublikos liaudies ūkis galingai išsivystys. Atei-nančiais metais valstybiniame plane stambiajai statybai bus paskirta 250 milijonų rublių, t. y. 5 kartus daugiau, nei ankstyvesniais metais. Atskirų liaudies ūkio sričių augimo galimumai 1941 metais, palyginus su 1939 m. daviniais, taip atrodo: Medvilnės audinių gamyba padidės 4 kartus; vilnonių audinių gamyba padidės 2 kartus; žemės ūkio mašinų gamyba—2½ kartų; kalkių gamyba 5 kartus, plytų — 2 kartus. 1941 metais bus pirmą kartą pradėta gaminti dujų ir vandentiekio vamzdžius (2400 tonų), padidės labiausiai vartojamųjų prekių gamyba: mėsos — 79 nuoš., įvairių dešrų — 66 nuoš., žuvų konservų — 77 nuoš., bulvinių miltų — 100 nuoš., cukraus—31 nuoš., kuri visiškai patenkins respublikos vartotojų reikalavimus. Žemės ūkio srityje numatyta (mechanizuojant laukų apdirbimą, gavus traktorius ir sudėtingas ž. ū. mašinas bei plačiai pavartojus mineralines trąšas) padidinti derlingumą; grūdų kultūrų — 28 nuoš., pašarinių runkelių—51 nuoš. Bus iškasta daug tūkstančių kv. metrų nusausinimo griovių, užsodinta miškais 10,000 ha žemės ploto. Žemės ūkio mokslui bus išleista iki 8 milijonų litų. Kultūros srityje 1941 metų plane numatoma atidaryti 100 naujų mokyklų, kuriose galės nemokamai mokytis visi vaikai. Vilniuje atidaryti medicinos fakultetą, 66 naujas speciales mokyklas: technikos, amatų, žemės ūkio ir kt. Kraštas gaus 71 naują vaikų darželį, ir 250 vasarinių vaikų aikštelių. Sveikatos srityje pastatytas uždavinys 1941 m. aprūpinti visus Lietuvos TSR gyventojus nemokama medicinos pagalba. Jei anksčiau smetoninė valdžia kasmet išleisdavo gydyklų statybai 3-5 mil. litų, tai 1941 m. tam tikslui bus išleista 25 milijonai litų. Vietoje esamų 60 vaikų lopšelių bus įsteigta 1020; lovų skaičius gimdymo namuose bus padidintas 2 kartus. Laikraščių tiražas padidės iki 900,000 ekzemp., žurnalų — iki 75,000. Knygų 1941 bus išleista 2-3 milijonai ekzpl.

Elta.

Cleveland, Ohio

LIKVIDAVO ALK OHIO SKYRIŲ

Pranešimas Visoms Organizacijoms, Draugijoms ir Kuopoms, Kurios Buvo Prisidėjusios prie Amerikos Lietuvių Kongreso Ohio Skyriaus

Gruodžio 16 d. LDS Kliube, 930 E. 79th St., Cleveland, Ohio, įvyko ALK Ohio skyriaus komiteto, taipgi pereitos birželio 2 d. konferencijos darinktų narių posėdis.

Posėdį atidarė pirmininkas J. Kalakauskas kaip 7:40 val. vakare, pranešdamas, kad šis posėdis turėjo įvykti anksčiau, bet dėl nekurių priežasčių, svarbiausia valdžios permainų Lietuvoje, užsitraukė iki šiam laikui.

Sekretorius raportavo, kad įvykusioj konferencijoj birželio 2 d. buvo nutarta likviduoti ALK Ohio skyrius. Iš 22 skyriuj prigulėjusių organizacijų tik 3 buvo prieš likvidavimą, 2 neprisiuntė delegatų, 17 pasisakė už likvidavimą. Taipgi konferencijoj buvo nutarta visus turimus pinigus paaukoti Lietuvos politiniams kaliniams. Visą likvidacijos darbą baigti pavedė komitetui darinkdami į komitetą tris narius. Iš vardašaukio pasirodė, kad į posėdį nepribuvo P. Boika ir S. Čerauka.

Apkalbėjus, kad auka Lietuvos politiniams kaliniams dabar nereikalinga, o pinigų iždė randasi $21.70, diskusuota, kokiam tikslui jūos paaukoti.

Po ilgokų diskusijų nutarta paaukoti dėl našlių ir našlaičių abiem LDS ir SLA Susivienijimams po lygią sumą. Kitaip sakant, paaukoti į nepaprastos pagelbos fondus.

Buvo priduotas ir skaitytas laiškas nuo P. Grigaičio iš Chicagos, kuriame jis reikalavo $13.00 kaipo kelionės išlaidų už atvažiavimą į Clevelandą prakalbos sakyti masiniam mitinge Lietuvos nepriklausomybės paminėjimo 20 metų kovo 27 d., 1938 m.

Kadangi šiame posėdyje dalyvavo ypatos, kurios darbavosi to masinio mitingo surengime, jie paaiškino, kad su P. Grigaičiu turėjo šitokią sutartį: Jis reikalavo $25.00, jam buvo atmokėta $12.00, o likusią sumą $13.00 Centro Komitetas Chicagoj prižadėjo atmokėti.

Todėl laiškas tapo atmestas ir nutarta reikalaujamų pinigų nemokėti, nes reikalavimas yra neteisingas.

Atmokėjus svetainės ir sekretoriaus bilas pinigų liko $16.85, abiem Susivienijimam tenka po $8.43.

Nutarta reikalauti, kad buvę Centro Komiteto nariai pranešty visuomenei, ką jie yra padarę su likusiu turtu Centre. Yra žinoma, kad ten liko nemaža suma pinigų. Pirmininkas pareiškė, kad likvidacija baigta, posėdį uždarė kaip 9 val. vakare, pavesdamas J. Jarui ir J. Rudžiui pranešti per spaudą posėdžio pasekmes.

Buvęs Sekr. **J. Rudis.**

Montello, Mass.

Mūsų Žinios

Brotherhood unijos Educational Committee tarptautiniai surengė masinį susirinkimą, kuris įvyko gruodžio 18, 1940 metais, Lietuvių Tautiško Namo apatinėje svetainėj. Pirmininkavo J. Daivis. Kalbėjo Clyde Mitchell, organizatorius nuo United Shoeworkers of America, temoje, suvienyt čeverykų išdirbėjų unijas į vieną didelę uniją. Nuo Brotherhood kalbėjo vice-prezidentas J. Burk ir kiti kalbėtojai.

Jų prakalbų pasiklausyti susirinko su viršum pora šimtų darbininkų ir visi stojo už vieną didelę uniją. Nutarta darbą tęsti toliau.

Gruodžio 26, 1940 m., mirė Agnes Kaniauskienė, sulaukus apie 68 metų amžiaus. Buvo "Laisvės" skaitytoja, prigulėjo prie Biručių pašalpinės draugystės, aukomis remdavo darbininkų judėjimą. Į kapus lydėjo daug automobilių. Tapo palaidota laisvai laisvose miesto kapinėse, gruodžio 29 d. Paliko nuliūdime savo vyrą, tris sūnus ir dvi dukteris. Jauniausias sūnus ir duktė gyvena New Yorke, o Pranas Bostone. Yra žurnalistas, bendradarbiauja ir lietuvių spaudai. O vyresnioji duktė ir sūnus gyvena čion ant vietos Montelloj. Visi yra aprūpinti. Ačiuoja visiems palydėtojams.

Gruodžio 28 d., 1940 metais, mirė Jonas Juodaitis, sulaukęs apie 72 metų amžiaus. Jis netekęs kantrybės, kad užbaigti senatvės dienas, pavartojo pečiaus gazą. Buvo pašaukti ugniagesiai, bet neatgaivino. Politikoj buvo sandarietis, prigulėjo prie vietinių pašalpinių ir politinių klubų. Jo moteris laiko restaurantą ant Ames St. Palaidotas laisvai miesto kapuose, gruodžio 31 d. Paliko nuliūdime savo moterį ir dukterį, žentą ir anukus, ir kitas gimines.

Dėl abiejų numirėlių graboriaus pareigas ėjo vietinis E. V. Warabow, kuris duoda gerą patarnavimą.

Žolynas.

Cambridge, Mass.

Cambridgiaus Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 163 kuopa rengia 10 metinę jubiliejinę vakarienę, nedėldienio vakare, sausio 12 d., 1941, 55 Austin St. svetainėj.

Visi LDS nariai ne tik kviečiami, bet ir privalo šioje vakarienėje dalyvauti ir po glėbį draugų atsivesti, o ypatingai aplinkantų į LDS. Kas tik tą vakarą prisirašys, bus priimtas be jokio įstojimo mokesties, kas, savaime suprantama, sudaro gražią sutaupą. Tad, nariai, malonėkit pakalbinti draugus ir pažįstamus, kurių Cambridgiuje yra gana daug. Paaiškinkite ir paskatinkite juos, kad pasinaudotų taja lengvata ir nutartų prisirašyti prie LDS jubilėjinės vakarienės laiku.

Šalia užkandžių, gėrimų ir kalbų, turėsime ir muzikalę programą. Tad kviečiame dalyvauti šioje vakarienėje ne tik narius ir draugus, bet ir visą gražią skaitlingą Cambridgiaus ir apylinkės publiką.

Zavis.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

PITTSBURGH, PA.

LLD Apskričio Konferencija.

LLD 4-to Apskričio metinė konferencija įvyks sekmadienį, 19 d. sausio (Jan.), 2-rą val. dieną, 1320 Medley St., N. S. Pittsburgh, Pa. Todėl Pittsburgh ir apielinkės kuopos, kurios priklausot prie 4-to Apskričio, prisiųskite delegatus: nuo 10 ar 12 narių vieną delegatą; nuo 20 ar 24 — du delegatu. Katros kuopos neturėjo susirinkimo, jos išrinks delegatus' kuopų susirinkime; o katros atlaikė susirinkimą, tai kuopų valdybos turėtų sueiti ir išrinkti delegatus. Gerb. draugai, darykite formališkai pagal konstituciją: duokite delegatams paliūdijimą, raportą, naujų sumanymų, kas būtų naudinga šiai organizacijai. Tada suvažiavimas bus gyvas ir organizaciniai naudingas. — Kviečia Komitetas. (3-5)

LICENSES

Beer, Wine, Liquor
WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. RL 14416 ha been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 45 Willoughby St. & 375 Jay St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
ANDREW J. GALLAGHER
(Gallagher's—Subway Inn)
45 Willoughby St. and
375 Jay St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 14415 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 221 Wyckoff Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JOHN TELLIAN
221 Wyckoff Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 11868 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 5002 Ave. L, Borough of Brooklyn, County of Kings to be consumed off the premises.
MOLLY KEMLER
5002 Ave. L, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 14432 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 347 Nostrand Ave., & 409 Gates Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
NATHAN ROBINSON
347 Nostrand Ave., & 409 Gates Ave., Brooklyn N. Y.

BAR ir GRILL
LIETUVIŲ RESTAURANAS
Įdomiai įpuošta lietuviška aludė ant Grand Street
Rheingold extra Dry Alus.
Didelis pasirinkimas visokių Vynų ir Degtinės
Turime ir kambarių pernakvot arba savaitiniai išrandavot
JOSEPH ZEIDAT
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalzamuoja ir laidoja ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom, kitkam.
231 BEDFORD AVE.
BROOKLYN, N. Y.
Telephone: EVergreen 8-9770

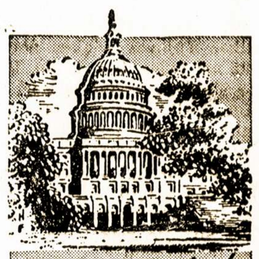

PRESIDENT $45.00
21 Jewels

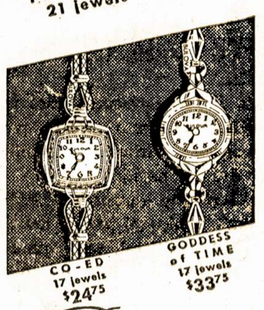

Bulova

ROBERT LIPTON
Jeweler :: Įsteigta 1892
701 GRAND STREET
Tarpe Graham & Manhattan Aves.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-2173

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Liūdėsio valandoje kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniška patarnavimą.
Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
1113 Mt. Vernon Street
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

NOTARY PUBLIC

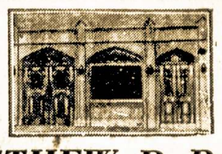

Telephone STagg 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

FRANK DOMIKAITIS
RESTAURACIJA
417 Lorimer St.—Brooklyn — "Laisvės" Name
GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai
ATDARA NUO ANKSTI RYTO IKI VĖLAI VAK.
Visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių—virtų ir žalių.

SKELBKITĖS "LAISVĖJE"

Office Phone EVergreen 4-6971
Inside Phone EVergreen 4-6485
FLUSHING
Russian & Turkish Baths, Inc.
29-31 Morrell Street Brooklyn, N. Y.

OPEN DAY and NIGHT
Managed by
RHEA TEITELBAUM
Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.

Admission 50c., day & night, Saturday night 75c.
SPECIAL RATES PER WEEK
LAIDIES' DAYS: Mon. and Tues. from 12 a.m. to 11 p.m. After 11 p.m. for gents
GENTS' DAYS: Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night

VARPO KEPTUVĖ
36-40 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senviečiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.
Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.
VARPAS BAKERY 36-40 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Būdamas Suspenduotu, Strazdas Buvo Smurtu Įsibriovęs SLA 38 kp. Sekretorystėn; Kuopa Rinks Kitą Sekretorių

Pereitą ketvirtadienį SLA 38-tos kuopos rimtesnieji nariai padėjo nors daliną rūbežių sauvalei Strazdo-Glavecko-Stilsono grupės šioje kuopoje. Strazdas pripažintas buvusiu susispendavus tame susirinkime, kada pravesta kuopos valdybos rinkimai, ir dėlto negalinčiu eiti sekretoriaus pareigų. Nutarta skelbti kitus rinkimus.

Jei tie sauvaliautojai paisytų konstitucijos, ar bent kokio padorumo, tai Strazdas neturėjo teisės kandidatuoti ne tik tame susirinkime, bet per visus metus. Dar daugiau, jis tame susirinkime neturėjo teisės nei kalbėti ar balsuoti. Bet jis ir kalbėjo, ir balsavo, ir kandidatavo.

—Tai ko Strazdas taip veržėsi valdybon? klausinėja vienas kito nariai. Jie norėtų žinoti dar ir tai, dėlko Glaveckas, kuris, būdamas pirmininku, turėtų ir kitus pridaboti, kad gerbtų įstatus ir kuopos garbūvį, dėlko jis taip smurtiškai bruko Strazdą sekretorystėn? Dėlko Jonaitis, kurio vardą visi pažįsta dėl tankaus kartojimo suspenduotų narių sąrašuose ir tame susirinkime būdamas suspenduotu, taip piktai ir nepamatuotai šmeižė esamąją sekretorę Sasną, kad kartais nariai jos vėl neišrinktų ir tuomi neatimtų Strazdui progos? Dėlko svarstant kandidato į sekretorius tinkamumą Tiškus galėjo piestu stodamas niekinti sau nepatinkamus narius ir vis atkartotinai gavo balsą, kuomet jo negavo, kiek aš patėmijau, nei jaunuolis Michelsonas, nei Vidikas ir eilė kitų, ir net pati taip apkalbėtoji Sasna nebuvo leista net pasiaiškinti?

Naujokams SLA reikaluose, o ypatingai naujiems ir toliau gyvenantiems nariams daug kas neaišku. Bet žinantiems, kad 38-ta kuopa, tai strateginė kuopa, padėtis greitai paaiški. Ši kuopa yra didžiausia centro apylinkėj ir viena iš didžiausių visame SLA. Patys vieni ją užvaldę sklokiški socialistai iš jos galėtų pasidaryti gerą botagą sau nepageidaujamiems plakti ir gal dąsiplakti iki užvaldymo centro. O tada jau ir jų "Naujoji Gadynė" galėtų apleisti suvoliotomis marškomis "užbarikaduotas" Leonard St. patalpas ir išsikraustyti bent ant Grand Stryto. Tai va dėlko jie nori po vieną išėst laukan visų kitų pažiūrų žmones.

Narius Nori Vėplomis Palaikyti

Juokinga ir pikta buvo klausyti, kaip jie rangėsi ir bandė ant ko nors bėdą suversti. Pirmiausia, žinoma, ant tos nevidonkos Sasnos. Graudenančiu balsu Glaveckas sako: "Sasna įskundė mūsų kuopą centrui. Tokiu žmogum negalima pasitikėti. Aš nuo savęs paskiriu sekretorium 'vaispirmininką' Šnirą." "Tokia bjaurybė netoleruojama!" šaukė Tiškus. "Aš visada sakiau, kad ji išduos Maskvai!" burbėjo sau panosėj pašokdamas ir vėl sėsdamas Jonaitis (SLA sekretorius Vinikas jam pavirto į Maskvą). Tačiau šį sykį sekretorei visgi buvo leista pasakyti, kaip ji tą naujovišką "Maskvą" pasiekė.

Duota balsą, sekretorė skaito SLA Pild. Tarybos sekretoriaus Viniko laišką, kuriame pripažįstama, kad Sasna teisingai konstituciją supratus ir kad jeigu ištiesų Strazdas buvo susispendavęs iš jo paties kaltės, tai jis negalėtų užimti vietos. Baigusi skaityti laišką, sekretorė dar pastebi, kad jos, kaipo sekretorės, pareiga buvus pranešti, kas išrinkta ir kad mananti neleistina buvus nuslėpti, kaip išrinkta.

Liko paprasčiausis dalykas, tai paklausti finansų sekretoriaus, kaip buvo su Strazdo suspendavimu. Bet kur tau pirm. Glaveckas prie to dasileis, kol kūjelis veikia, ir turėdamas sumobilizuotą grupę rėksnių. Kūjeliu užtrenkus, gal dar ir išloši. Prasidėjo diskusijos, papliupo pirmiau girdėti ir panašūs svaidymai priekaištais į sekretorę ir kitus. Pagaliau priima eilės narių iš pat pradžių siūlytą sumanymą paklaust fin. sekretoriaus apie Strazdo suspendavimą. Dalykas išsiaiškino ir nutarta skelbti naujus rinkimus.

Už vis juokingiau buvo, kaip pralaimėjęs Strazdas ėmė lošti prasiradusią mergelę—girdi, jis niekad nebūt kandidatavęs, jei būtų žinojęs esąs suspenduotu.

Daug kas suprunkštė į saujas, kad "Naujosios Gadynės" redaktorius nebegalėjęs atrokuot tų kelių mėnesių nei konstitucijos pasiskaityti. O visgi reikia ieškot kito kaltininko, ir Strazdas pradėjo išmetinėt, kam fin. sekretorius jo neišsaugojęs nuo kandidatavimo. Jam buvo priminta, kad fin. sekretoriaus paruoštas raportas apie susispendavusius narius buvo skaitytas susirinkime visiems nariams, tame skaičiuje ir Strazdui. Bet kažin ar tas priminimas būtų gelbėjęs, jei nebūtų susirinkime buvę fin. sekretoriaus draugų, kurie parėmė tą priminimą.

Vienok mačiusieji, kaip rinkimų mitinge šniras bėgiodamas po salę gelbėjo savuosius "griešnus" rinkdamas iš jų duokles ir kaip pavėlavusiai Strazdienei mojo skubėt tiesiai prie stalo su "prisiegos" duoklėmis, piktinomės tų ponų šeškiška politika. Sunku įsitikinti, kad ponia Strazdienė nebepajėgė dar vėliau pribuvusiam savo vyreliui pakuždėti į ausį, kad jo mokestys tik dabar priduota valdybai. O ji visgi kai ką kuždėjo. Ir priduodama pirmininkui su vicepirmininkų duokles apsidairė, ar laukiantieji ilgoj eilėj nepaprašys, kad pono Strazdo ponia eitų už galo eilės, kaip ir paprasti nariai.

Piktokai jautėsi nusiteikę ir tie, kurie Strazdo kandidatūros sugertuvėse buvo girdėję dalyvius kalbant, kad ketvirtas mėnuo skoloj esąs menku dalyku, galėsią "ištaisyti."

Ar stebėtina, kad turėdamas tokius planus Glaveckas taip kūjeliu tvojo stalan rinkimų mitingo susirinkime, taip skubino, kad net balso nespėjo nariams duoti?

Rimti nariai savęs neapsigaudinėja. Jie žino, kad kaip vilkas išpjovęs ėriukus nepaliks nei avies, taip ir tie, kurie šiandien vyriausia nori iš SLA išėsti pažangiuosius, nepaliks ir kitų, jeigu tie kliudys jų užmačioms.

O ko pažangiečiai reikalauja organizacijoj skirtingo, ko nereikalautų kiti? Nieko. Viskas, ko jie reikalauja, tai kad įvairių pažiūrų žmonių sudaromose organizacijose būtų visų pažiūrų žmonės prileisti prie vadovybės, kad nebūtų vieni nariai "pateptiniais," o kiti posūniais; kad vieni kitų neniekintų.

Dabartinė padėtis mūs kuopoje nėra sveika. Pastarojoj valdyboj didžiuma buvo sklokiškai-socialistuojančių narių, tik du kitų pažvalgų. Nariai tokią padėtį toleravo "dėl šventos ramybės." Bet dabar sklokučiai dedasi įgavę ragus, visą svietą galėsią išbadyti. Ir jeigu toliau taip švaistysis, kaip dabar švaistosi, išsibaigs narių kantrybė ir prisieis tuos ragučius apkarpyti, kad išsitektų organizacijos įstatų ir žmoniškumo rėmuose.

N. P.

Majoras Slaptai Liepęs Perorganizuot Drafto Tarybas

New Yorko Miesto drafto tarybos esančios beveik iškrikusios dėl vidujinio krizio, kaip sužinota Miesto Salėj pereitą penktadienį. Majoro pastangos tą padėtį palaikyt slaptybėje nedavusios pageidaujamų pasekmių. Iš tarybų esą daug rezignacijų ir nesugebėjimų arba tiesioginių atsisakymų susirinkti ir veikti, tas esą priežastimi užtęsimo-suvėlavimo drafto programos.

Taryboms majoras paliepsiąs persiorganizuot ir pasiruošt išsiųst iš miesto 4,623 rekrūtus dar prieš pabaigą šio mėnesio. Jo sekretoriui Byrnes MacDonald pavesta perorganizuot.

Sausio 20-ta yra nustatyta išsaukt pirmiesiems iš tų rekrūtų.

Pastebėjęs iš Kitų Laikraščių

Skaitydamas tūlus vietinius lietuviškus laikraščius, pastebėjau, kad šimaičio kriaučių dirbtuvės čermonas gavo dovanų nuo darbininkų ant Kalėdų. Tad ir pamislijau sau: Tai jau teisybę rašo tie laikraščiai, kad šimaičio dirbtuvės čermonas A. Linkus, jaunasi, už gerą pasitarnavimą darbininkams gavo dovaną.

Gerai pažindamas Linkų visą šeimą ir jų įsitikinimus, kaipo katalikiško nusistatymo, ir pamaniau, kad moka atskirti kas darbininkų, o kas darbdavių, ir supranta, kaip reikia apginti darbininkų reikalai, ir tik už tai ir gavo dovaną. Bet gerai prisimenu, kad pereitais delegato rinkimais tie patys lietuviški laikraščiai niekino kaip tik galėdami A. Linkų, jaunuolį pavadindami nesuprantančiu darbininkų reikalų ir netinkamu būti delegatu. Bet dabar jau gali ir akliausias suprasti, kad A. Linkus jaunuolis moka suprasti darbininkų reikalus ir juos apginti, jeigu gavo dovaną. Lietuvių 54 skyriaus istorijoj retas kuris čermonas yra gavęs dovaną.

Buvęs Kriaučius.

Delegacija Lankėsi Washingtone

Amerikinė Taikos Mobilizacija buvo pasiuntus delegaciją į Washingtoną dalyvauti J. V. Kongreso naujos sesijos atidaryme ir ten pareikšti savo protestą prieš administracijos užkarinius planus.

Kartu su minėta organizacija, delegacijas siuntė jūrininkų, kailiasiuvių, susišiekimo, urmo pardavyklų unijos ir daug kitų organizacijų, tarp tų Tarpt. Darbininkų Ordinas (IWO), Workers Alliance WPA Divizija, Nacionalis Negrų Kongresas.

Dr. Walter Scott Neff, Taikos Mobilizacijos sekretorius, kviesdamas organizacijas siųsti delegacijas, savo pareiškime sako, kad "prezidento Roosevelto su Naujais Metais sveikinimo kalba buvo tik per plauką nuo pastūmėjimo Amerikos karan ir kad ji, be to, dar parodė savo ataka ant darbininkų teisės streikuoti, kad Smitho 'nestreikavimo' bilius, taikoma pačion širdin Amerikos demokratijai, turi administracijos pilną paramą."

Komitetas atsišaukė aktorių dalyvaut perstatyme masinio spektaklio Lenino sukakties mitinge, Madison Sq. Gardene, sausio 13tą.

H. Hanson Dodd, 40 m., New York Telefonų Co komercinio departmento samdinys, užsimušė nukritęs ar nušokęs nuo 7 aukšto firmos bildinge, 140 West St., N. Y.

Tiršta migla vėl buvo sulaikius orlaivių išskridimą iš LaGuardia Orporto pereito penktadienio vakarą. Sulaikė ir Clipperį.

Ab. Apple, 928 Gates Ave., įkaltintas padegime savo namų, sulaikytas teismui po $10,000 kaucijos.

Trūkus didžiajam vandens pristatymo vamzdžiui, New York ligoninės sklepan priėjo 2 coliai vandens.

Maskva. — Šičia sausio 3 d. buvo 47 laipsniai žemiau zero šalčio.

Senatorius Šaukia "Visiškai Nušluot" Vokietiją

Washington. — Demokratas senatorius Carter Glass šaukia Ameriką "skolint" Anglijai visus karo pabūklus, kokie tik galima, ir "visiškai nušluot Vokietiją nuo žemės veido."

Ruoškimės "Laisvės" Bankietui

Iki "Laisvės" metinės iškilmės—šėrininkų suvažiavimo ir bankieto beliko vos 3 savaitės. O tai reiškia, kad darbas jau turėtų būti įpusėjęs ir kad paskutinėj jo pusėj laikas smarkiau padirbėti.

"Laisvės" bankietai visada būdavo žymiausia Brooklyno lietuvių tos rūšies iškilmė. Tokia ji bus ir šiemet. Bet tas priklausys nuo visų gerų "Laisvės" darbuotojų, rėmėjų ir draugų pasidarbavimo.

Geriausia garantija sekmingam bankietui yra iš anksto parduoti bilietai, tad galintieji pasidarbuoti prašomi bilietus platinti, o visi kiti—įsigyti.

Kvočia Maliorių dėl Mrs. Watson Mirties

Dėl Mrs. Watson nužudymo sulaikytas kamantinėjimui tame bildinge dirbęs maliorius. Policija skelbia, kad jo drabužiuose ir panagėse rasta kraujo likučių, kuris esąs pasiųstas laboratorijon ištirti, ar atatiks nužudytosios kraujui.

Mrs. Watson, 63 m., pasiturinti moteriškė, buvo atrasta savo namuose, 404-61st St. sumušta ir prismaugta. Menama, kad ji nužudyta apiplėšimo tikslu.

Sunkiai Serga

Pernai ilgai ir labai pavojingai sirgęs Harry Gannes, "Daily Workerio" pasaulinių žinių redaktorius, šiomis dienomis ir vėl pavojingai susirgo, su mirtimi kovojąs.

Prieš apie metus laiko Gannes turėjo sunkią galvos operaciją ir nuo jos nusilpo, bet paskui buvo pagerėjęs. Dabar tas pats augmuo (tumor) ir vėl jį prislėgė.

Winfield Fordų sūnelis gimė su titulu. Ir jis, jei tik turės bent kvoterį turto prie "dūšios," visada turės gimtadienio "parę." O vis tai dėlto, kad jis buvo pirmas Brooklyne gimęs su Naujais Metais, pirmą minutę 1941 metų.

Šį Vakarą Prelekcija-Prakalbos

Pirmadienį, sausio 6 dieną, 7.30 val. vakare, "Laisvės" Svetainėje, 419 Lorimer St., bus labai svarbi 1940 metų įvykių peržvalga.

D. M. Šolomskas pasiruoš ir aiškins visus pereitų metų svarbius įvykius. Jis sakė, kad pasirūpins ir Europos žemlapį, pagal kurį matysite, kur yra tos šalys, kurias Vokietijos fašistai okupavo. Jis aiškins ne vien 1940 metų svarbesnius įvykius, bet ir nurodys, ko galima laukti 1941 metais, nes iš praeities mes numatome ateitį.

Prašome visus "Laisvės" skaitytojus pranešti apie tai ir savo pažįstamiems. Ateikite ir išgirskite aiškinimą. Bus klausimai ir leista išsireikšti savo mintis.

Įžanga veltui.

Kviečia ALDLD Apšvietos Komisija.

Unija Kaltina WPA Laužyme Įstatymo

WPA darbininkai buvo pasiuntę delegaciją į Washingtoną pas senatorių Guy M. Gillette su skundu, kad New Yorko WPA administracija laužo Hatch Aktą.

Skunde aiškinama ir įteiktais dokumentais rodoma, kad WPA administracija po pricdanga taip vadinamos 15-tos sekcijos (f) parenka sau nepatinkamus darbininkus, apšaukia komunistais ir pravaro iš darbų. Taip buvę pravaryta šimtai darbininkų.

Elektristai Iškovojo Algų Pakėlimą

Elektristų Lokalo 3-čio pereitą penktadienį pasirašytose sutartyse, padengiančiose 6,000 darbininkų, gauta algų pakėlimas bendrai imant apie 10 centų per valandą.

Valandiniams minimum nustatyta nuo 50c. iki $1.28.5 per valandą paliečia apie 2,000 darbininkų, o 45c. iki 85 centų minimum per valandą liečia 4,000 darb.

Darbo valandos 40 per savaitę, gauta uždaros šapos sąlygos ir mokės laiką ir pusę už viršlaikius.

SUSIRINKIMAI

CENTRAL BROOKLYN, N. Y.

LDS 46 kp. metinis susirinkimas įvyks trečiadienį, sausio (Jan.) 8 d., 7:30 val. vak., P. Burneikio kambariuose, 76 Hudson Ave. Visi nariai būkite laiku. — Valdyba. (4-5)

REIKALAVIMAI

Reikalingos moteriškės darbininkės dirbti prie atrinkimo avių žarnų. Pageidaujama patyrusių, kad mokėtų atrinkti ir atmieruoti. Kreipkitės: Fellerman V. Newman, 324 Avenue A, prie 20th St., New York City. (4-5)

"VILNIES"
KALENDORIUS
1941 metams
Jau galima gauti "Laisvės" raštinėje. Nuolaida literatūros platintojams.
Kaina 25c.

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
Telefonas: Humboldt 2-7964
530 SUMMER AVE.
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais

CHARLES'
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 UNION AVENUE
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
Brooklyn, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

EVergreen 4-0072 SLocum 6-1422
DR. ISAAC COHN
AUSŲ, NOSIES, IR GERKLĖS
SPECIALISTAS
GYDO IR DARO OPERACIJAS
286 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Valandos nuo 11 iki 1 dienom
Nuo 5 iki 7 vakarais
Sekmadieniais nuo 11 iki 1.
265 NEW YORK AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Valandos nuo 9 iki 11 rytais
Ir sulyg susitarimo.

F. W. SHALINS
(SHALINSKAS)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto
Tel. Virginia 7-4499

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ RAKANDŲ KRAUTUVĖ
GRAND FURNITURE CHAIR
409 ir 436 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451
IŠDIRBĖJAI IR PLATINTOJAI GEROS RŪŠIES RAKANDŲ
Ateikite pasižiūrėti mūsų parduodamus rakandus ir palyginkite kainas su kitomis krautuvėmis.
Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuošimčių
JŪS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU
Kaip Petraičių Krautuvėse
M. PETRAITIENĖ IR SŪNAI
Jūs mokėsite už rakandus, o ne už išrėdymą

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
50 Court Street
Brooklyn, N. Y.
Tel. Triangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

FOTOGRAFAS
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom.spalvom
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave., tarpe Gates Ave. ir Chauncey St.
Tel.: Glenmore 5-6191

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
Gražiai Įrengta Susiėjimams Įstaiga
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.
426 South 5th Street Brooklyn, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel. Evergreen 4-9508

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVANDA—E. LeVANDA
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKER
337 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

Lietuvių Kūro Kompanija
ĮDEDAME MASTER-KRAFT OIL BURNERS
Į Jūsų Seną ar Naują Šildytuvą (Steam Boiler)
Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandenio sistemą. Maloniai sutelkiame aprokavimus be jokio mokesčio.
TRU-EMBER FUEL CO., INC.
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661